

der også er en forsyningssikkerhed på vores små øer.

Det er rigtigt, som det er udtrykt fra flere af ordførerne i dag, at der var én knast tilbage til sidst. Jeg vil gerne sige, at den mest ubureaukratiske måde at håndtere den på jo er den, der ligger i udkastet til aftale. Fru Bodil Kornbek har jo markeret, at man selv er lidt i tvivl om, hvorvidt det nu er den rigtige vej at gå, men det er i hvert fald vigtigt, at vi får sikret, at der kan ske strukturaliseringer.

Kl. 11.00

Jeg vil gerne igen anmode om, at man tænker meget over, at det er et stort skridt, der sker med den aftale, der ligger, og at man tænker sig godt og grundigt om. Vi mener faktisk, at vi har været igennem lange, trange forhandlinger. Tiden er kommet, hvor der skal træffes en beslutning, der skal træffes en afgørelse for danske forbrugere, for danske erhvervsvirksomheder. Jeg ser frem til, at der nu bliver truffet en beslutning, så vi kan komme videre med denne sag:

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg vil gerne kvittere for ministerens tale, tonen i den og sige, at vi er helt indstillet på at gå ind og gøre det her, for vi har jo faktisk et fælles mål, så må vi også kunne finde de fælles midler til at nå det fælles mål.

Når det er sagt, så tror jeg nu nok, at en tekstanalyse af det oprindelige forslag fra regeringen og det forslag, vi nu ser på, vil vise, at selv om vi har brugt meget tid, og vi har været grundige, så er der ikke meget forskel på det oprindelige udkast og det, vi tager stilling til nu.

Så derfor, når oppositionen melder så overordentlig positivt ud, som vi faktisk har gjort i dag, for alle hovedbestanddele, så er det altså udtryk for, at oppositionen har rykket meget, meget langt netop for at få den brede aftale.

Det, det er sket, og som jeg synes, Folketinget skal være opmærksom på, det, der for alvor er sket af ændringer, siden vi i sin tid lavede energireformen og også lavede NESA-loven før, er, at kommunerne ikke længere ønsker at drive kommerciel virksomhed i elselskaber. Og det må vi tage ad notam.

Til gengæld må vi så sikre, synes jeg, at de net, hvad enten det er de overordnede strukturer eller de lokale net, forbliver i et neutralt offentligt eller på anden måde ejerskab, der kan sikre forbrugerne under konkurrencen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren har ret i, at jeg skrev til ministeren i går, for ministeren bad om at få en tilbagemelding inden i går kl. 14.00, og det gav jeg så. Og da skrev jeg til ministeren, at Enhedslisten ikke kan støtte den ordning, ministeren har foreslået, med 40 pct., vi må have en højere procent. Det er rigtigt nok opfattet af ministeren, at det er forudsætningen for Enhedslistens eventuelle deltaelse.

Vi har jo stået i den situation, at ministeren har kunnet vælge imellem at få Enhedslisten med på den ene side, hvor vi har fastholdt kravet om, at forbrugerne ikke må blive forskelsbehandlet, og det kræver en meget høj procent, eller Dansk Folkepartis linje, som gik ud på, at procenten skulle være så lav som muligt, og som altså medfører en meget stor forskelsbehandling af forbrugerne, nemlig sådan at de, der bor i Gentofte, får alle pengene, og de andre, der har været med til at skabe formuen, ingenting får.

Sådan er det. Det har været Dansk Folkepartis holdning. Man begyndte med at sige, at der ikke skulle være forskelsbehandling, og man sluttede med at acceptere et resultat med massiv forskelsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energitpolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 193: Forslag til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 13/3 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 190:
Forslag til lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).
 (Fremsat 13/3 2003).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 191:
Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om fleksydelse, lov om social service, lov om individuel boligstøtte, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven). (Loft over kontanthjælpen, hjælp til unge og forsørgere, flytning af reglerne om aktive tilbud m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).
 (Fremsat 13/3 2003).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 194:
Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Aktiveringsydelse og ændringer som følge af fremsættelsen af forslag til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).
 (Fremsat 13/3 2003).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 192:
Forslag til lov om ændring af lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. med flere love. (Konsekvensændringer som følge af forslag til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).
 (Fremsat 13/3 2003).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Kl. 11.05

Forhandling

Jens Vibjerg (V):

Lovpakken, vi behandler her i dag, fuldfører de lovgivningsmæssige initiativer til gennemførelsen af de politiske aftaler om »Flere i arbejde«.

Jeg vil godt starte med at sige, at det er meget tilfredsstillende, at så mange partier har følt et stort ansvar for at sikre en effektiv arbejdsmar-

kedspolitik. Da det jo er et større lovkompleks, tillader taletiden ikke, at jeg går ned i de enkelte elementer i lovforslagene, men alene forholder mig til nogle af de mere overordnede principielle ting.

Forslagene handler i sin enkelhed om at sikre den mest effektive og korteste vej fra ledighed til ordinær beskæftigelse, uanset om den ledige er forsikret eller ej. Nu er udgangspunktet det enkelte menneske og hans eller hendes muligheder.

Beskæftigelsespolitikken har jo primært to formål. Det ene er at sikre virksomhederne den arbejdskraft med de kvalifikationer, virksomhederne har brug for. Og det andet er at sikre de ledige en plads på arbejdsmarkedet. Det er vores opfattelse i Venstre, at når vi har gennemført denne her anden pakke af »Flere i arbejde«, så har vi fra lovgivningens side givet et effektivt bidrag til at nå målene.

Den ny forenklede redskabsvifte, som jo er fælles for kommunerne og arbejdsformidlingen, tror jeg vil gøre hverdagen lettere både for sagsbehandlere, for virksomhederne og de ledige. Forenklingen giver en større overskuelighed uden at indskrænke mulighederne.

Forslagene sikrer også, at det skal kunne betale sig at arbejde. Det gør vi ved at sikre et loft over de samlede offentlige ydelser til kontanthjælpsmodtagere og starthjælpsmodtagere.

Det er jo helt uholdbart, hvis man skal op og tjene 27.000-28.000 kr., for at det kan betale sig at tage et job. For selv om de aller fleste mennesker ønsker at have et arbejde og alt det, det medfører, så må vi jo alligevel sige, at fornøjelserne kan blive så dyre, at man fravælger dem.

Samtidig har det også været et klart mål at fjerne de økonomiske incitamenter for unge mennesker til at fravælge en uddannelse. Det må ikke være en økonomisk fordel for et ungt menneske at vælge at være på passiv kontanthjælp frem for at vælge en aktiv tilværelse.

Et andet element i lovpakken, som jeg er overbevist om vil have en meget positiv effekt i beskæftigelsesindsatsen, er, at vi nu stærkt satser på også at inddrage andre aktører i hele beskæftigelsesindsatsen både i den kommunale og den statslige indsats.

I Venstre er vi overbeviste om, at når en lang række andre aktører kommer på banen, det være sig a-kasser, private firmaer store som små, hvor resultataflønningen skal være et bærende princip, så vil vi nå markante forbedringer til gavn for hele beskæftigelsesindsatsen. Det siger

sig selv, at en resultat aflønning vil have en positiv effekt.

Efter det gamle princip var det svært at få øje på kursusindustriens interesse i at få de ledige i job, for kom de ikke i job, så var der kunder i butikken i morgen. Nu får de en økonomisk interesse i, at de ledige kommer i et almindeligt arbejde i forlængelse af et forløb. Og al erfaring viser, at påvirkning af pengepungen jo også påvirker vores indsats.

Kl. 11.10

En detalje, som jeg synes er vigtig at være opmærksom på, er, at vi nu fremover vil opleve mere reelle ledighedstal. Nu har vi været gennem nogle år, hvor det først og fremmest har handlet om at aktivere ledige, og hver gang man som ledig er blevet sat i en eller anden form for aktivering, er man gået ud af de officielle ledighedstal, uden at man på den grund er kommet i arbejde eller fortsat har været til rådighed for arbejdsmarkedet.

Så vil vi nu, hvor vi vil aktivere mindre, opleve, at med den samme beskæftigelsesgrad så stiger ledighedstallet, for når vi ikke i samme omfang aktiverer folk, så vil de optræde i ledighedsstatistikken. Så hvis resultatet nu er 10.000 færre i aktivering, stiger ledighedstallet med 10.000. Så fremover vil vi se et mere retvisende billede af den reelle ledighed.

Det her er en ret stor reform. Det kræver, at mange, både i AF og kommunerne, tænker og handler anderledes, men det er jeg også overbevist om at de vil være indstillet på. Alt i alt er det en lovpakke, der bidrager positivt til det danske arbejdsmarked.

Da min taletid er udløbet, skal jeg slutte med at sige, at Venstre varmt kan anbefale lovforslagene.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg må indrømme, at jeg blev en smule overrasket, da jeg hørte hr. Jens Vibjerg argumentere for, at den stigende arbejdsløshed, som vi er vidner til, skyldes misvisende ledighedsstatistikker. Er det regeringens officielle svar på, at vi har en stærkt stigende arbejdsløshed netop nu? Det er det ene spørgsmål.

Det andet er, at når vi nu har en stærkt stigende arbejdsløshed, som i øvrigt langt overstiger de 10.000, som ifølge hr. Vibjerg skulle være en del af en misvisende ledighedsstatistik, er det så ikke netop nu, at der er behov for, at man sætter ind med en meget tidlig indsats omkring efter-

og videreuddannelse, sådan at man opkvalificerer arbejdskraften, sådan at regeringen også kan leve op til sine forpligtelser i forhold til 2010-målsætningen: at skaffe den kvalificerede arbejdskraft, der bliver behov for i tiden, der kommer?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, hr. Jens Vibjerg, fordi man nu har givet arbejdsmarkedsreformen titlen »Flere i arbejde«, om det er tilfredsstillende, at det så i den periode, hvor man har talt om det her, er gået den stik modsatte vej. Der er kommet 17.000 flere arbejdsløse. 200 arbejdspladser er forsvundet hver eneste dag det sidste halve år. Er det tilfredsstillende for Venstre som et regeringsbærende parti, at vi har en udvikling i Danmark, der gør, at regeringen med sin politik ikke selv kan leve op til de målsætninger, den har stillet?

Så er jeg meget forundret over, at Venstre siger, at ledighedstallene nu bliver mere reelle. Hvori består den ændring i det lovkompleks? Den mindes jeg ikke at have set. Jeg mener, at opgørelsen af ledighed i Danmark foregår på samme måde, som den gjorde under den forrige og den forrige regering, dvs. at det er OECD-reglerne, man bruger, og derfor kan der ikke være tale om nogen ændringer her.

Jeg vil også gerne spørge med henblik på andre aktører, om det er sådan, at man, hvis ISS byder ind på opgaven som anden aktør, så dér kan ansætte folk i sit eget job som anden aktør?

Formanden:

Hr. Jens Vibjerg får 5 minutter denne gang, jeg snød ham for nogle minutter sidst. Undskyld.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Ja, jeg synes nok, at den røde knap begyndte at lyse lidt tidligt i forhold til den tid, vi var tildelt, men nå!

Hr. Ole Sohn siger, at vi i øjeblikket har et stigende arbejdsløshedstal, og det var lidt det, hr. Bjarne Laustsen også var inde på, og det er jeg jo helt enig i. Det har jo ikke noget med lovgivningen her at gøre. Det er jo de internationale konjunkturer. Det er ikke bare et dansk fænomen, det er jo overalt, vi ser, at der er en afmatning i øjeblikket. Men min og Venstres opfattelse er, at det, vi nu gennemfører her, er et godt værktøj til at imødegå de problemer, der er på arbejdsmar-

kedet, og at den enkelte ledige nu kan få en mere individuel tilgang til at komme tilbage på arbejdsmarkedet. Og jeg mener, at pakken, vi får vedtaget nu her, gør, at man kan tage de nødvendige skridt, der er behov for i forhold til den enkelte.

Kl. 11.15

Selvfølger er det ikke tilfredsstillende, at ledighedstallet stiger, men som sagt er det jo ikke noget, vi kan gøre noget ved med den her lov-pakke. Det er jo andre ting, der skal til, og der har regeringen lagt en lang række forslag frem og taget initiativer, der sikrer, at vi i hvert fald i Danmark kommer så let over den internationale afmatning som overhovedet muligt. Det viser sig jo altså også, at det virker, og at vi gør det.

Med hensyn til statistikken er det jo klart, at med det gamle regelsæt aktiverede vi 75 pct. af tiden. Det var det, der lå i det gamle regelsæt. Folk, der er i aktivering, er jo altså ude af den officielle ledighedsstatistik. Når vi nu aktiverer mindre – det må selv hr. Bjarne Laustsen kunne forstå – så flytter vi altså folk fra statistikken over aktiverede til den statistik, hvor de står som ledige.

Så der er jo ikke noget hokuspokus. Det er bare, kan vi sige, en konsekvens af det, vi gør. Det har vi vidst. Det er vi gået ind i med åbne øjne. Vi laver heller ikke arbejdsmarkedspolitik for at skabe nogle flottere statistikker. Vi laver arbejdsmarkedspolitik for at få erhvervslivet forsynet med den arbejdskraft, det har brug for, og for at få de ledige i beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jo, men det, jeg er ude efter, er, om den måde, man gør ledigheden op på, er ændret. Jeg mindes ikke, at der står noget om det hverken i aftalen eller i nogen af de lovforslag her. Det er klart, at hvis der er flere eller færre i aktivering, så har det betydning for ledighedstallet. Men det var, fordi hr. Jens Vibjerg var inde i en diskussion og en argumentation om, at den stigende ledighed skyldtes, at man aktiverede mindre, og det vil da være rart at få bekræftet her, om det er det forhold. For vi har jo tallene for, hvor mange der er i aktivering p.t. Så det ville da være rart at få det at vide.

Selv om hr. Jens Vibjerg fik mere taletid, svarede han ikke på det spørgsmål, som jeg stillede om andre aktører. Hvis man tager et firma, som kunne være interesseret i at gå ind som anden aktør – jeg er helt enig i, at både fagbevægelsen

og a-kassen ville være fremragende andre aktører – men hvis f.eks. ISS går ind og varetager opgaven som anden aktør, kan de så ansætte de aktiverede i deres eget firma efterfølgende?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det var hr. Vibjergs bemærkninger om, at reformen »Flere i arbejde« er et godt værktøj til at bringe flere arbejdsløse i job. Det tror jeg alle vil være enige i er det ideelle. Det er også det, der har været kritiseret i den tidligere arbejdsmarkedsreform, som Venstre jo også er en del af. Det der med, at den bevidstløse aktivering ikke er et mål i sig selv, er jeg fuldstændig enig i. Men arbejdsmarkedsreformen er jo skruet sådan sammen, at den har taget udgangspunkt i en fortsat opgangsperiode.

Nu er vi altså i en situation, hvor det går den stik modsatte vej. Det går endda temmelig hurtigt ned ad bakke igen. Og så er der jo ikke behov for, at arbejdsløse skal gå et helt år, før de kommer i aktivering, eller før de kan komme i gang med en efter/videreuddannelse. Mit spørgsmål gik derfor på, om det ikke netop er i en nedgangstid som den, den borgerlige regering er ved at bringe landet ind i, at der er behov for, at man siger: Nu skal folk have mulighed for, når de bliver arbejdsløse, at kunne få den efter/videreuddannelse, der gør, at de, når der på ny kommer opgangsperioder, har de kvalifikationer, der skal til for at bestride fremtidens job.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Hr. Bjarne Laustsen ved jo lige så godt som jeg, at vi ikke ændrer principperne for statistik. Og som jeg i hvert fald prøvede at forklare, så er det kun et udtryk for, hvordan tallene reelt kommer til at forholde sig, og at det forklarer noget af den ændring i statistikken, der er.

Kl. 11.20

Så skal jeg ærligt tilstå, at det andet spørgsmål kan jeg ikke lige svare på på stående fod, men det skal hr. Bjarne Laustsen få et svar på i udvalget.

Med hensyn til hr. Ole Sohn og at reformen er skruet sammen til en fortsat opgangsperiode, så er jeg ikke enig i det. Jeg mener, at reformen er skruet sammen til at klare både opgangs- og nedgangsperioder. Vi får jo nogle muligheder på en lang række felter, som vi ikke har haft med de tidligere ordninger. Og der bliver også mulighed

nu for at satse endnu mere på uddannelse i det første ledighedsår.

Det, vi bare skal være opmærksomme på, er, at vi jo meget, meget let kan komme til at spille en masse ressourcer. Forsøgene fra Ringkjøbing og Århus Amter og specielt Århus viste jo helt klart, at man kommer til at bruge en masse krudt, man ikke får noget ud af, hvis man laver for stor en indsats for de nyledige. Derfor er det vigtigt, at vi har en fornuftig balance i det her.

Men med det projekt, der ligger nu, giver vi jo øgede muligheder i det første år sammenlignet med det, vi har haft indtil nu.

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg var da glad for, at hr. Jens Vibjerg kunne bekræfte, at statistik er statistik, og at vi i den tidligere regering ikke har manipuleret med tallene, lige så vel som vi ikke har udtrykt et sådant postulat om den forrige regering igen. De ledighedstal og den opgørelse dér er reel nok.

Men når hr. Jens Vibjerg siger, at den her reform ikke ændrer på tingenes tilstand, så er det jo en forudsætning – det står i aftalen – at af de 87.000 flere, der skal komme i arbejde, skal de 20.000 komme fra ledighed. Så må det være reelt, at vi som et stort parti spørger Venstre, hvad man vil gøre ved det, når man i den samme situation, hvor man har siddet og snakket om det her, har fået 17.000 flere arbejdsløse.

Spørgsmålet om andre aktører vil jeg selvsagt komme ind på i min ordførertale, men det er vigtigt, synes jeg, at Venstre her siger, at man skal passe på med ikke at slå plåt, for det er der virkelig mulighed for. Vi skal kun have de reelle aktører ind, der vil gøre noget for at bringe folk i arbejde, og som ikke bare vil tjene penge på folks elendighed.

Formanden:

Hr. Ole Sohn for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg kan konstatere, at hr. Bjarne Laustsen ikke har fulgt med i de seneste ledighedstal, for tallet er nu langt over 20.000 med det, der er offentliggjort i dag. Jeg tror faktisk, at det er 25.000, vi er oppe på. Så det går hastigt den vej.

Regeringen har jo i udspillet sagt som baggrund for den her reform, at 70 pct. af samtlige arbejdsløse af sig selv finder job inden for det første år. Derfor er det ikke nødvendigt med en tidlig indsats, og derfor skubber man den til efter 1 år.

De 70 pct. har fået arbejde eller fundet arbejde af sig selv, det er jo beviseligt. Sådan har det været, fordi der har været en opgangsperiode, og så finder de fleste job af sig selv.

Nu er vi altså i en situation, hvor det går ned ad bakke. Så er det jo ikke længere 70 pct., der vil finde arbejde af sig selv. Og det er jo netop derfor, at det er i en nedgangsperiode, at et samfund skal bruge sine ressourcer på at efter- og videreuddanne arbejdskraften, sådan at den får de kvalifikationer, som er nødvendige, for at den kan træde ind på arbejdsmarkedet, når der forhåbentlig kommer et nyt opsving. Og det er den mulighed, man misser med den her reform, som den er skruet sammen.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

I modsætning til hr. Bjarne Laustsen har jeg den opfattelse, at jeg har ikke noget imod, at der er nogle, der tjener penge på at få folk i arbejde. Jeg vil sådan set hellere have, at de tjener penge på at få folk i arbejde, end at de tjener penge på at køre folk rundt i et system, der ikke fører til noget som helst. Det må være mere tilfredsstillende for de ledige først og fremmest. Men det må også være tilfredsstillende for virksomhederne.

Men nogle steder skal vandene jo skille mellem Socialdemokratiet og Venstre. Det her kan jo så være et af dem, hvor Socialdemokraterne hellere vil have, at man tjener penge på, at de ledige kører rundt i et system væk fra arbejdsmarkedet.

Til hr. Ole Sohn: Jamen nu er det her jo set i et langt perspektiv. Det er frem til 2010. Vi vil jo se nogle bølger i beskæftigelsesgraden over tid. Sådan har det jo altid været, og sådan vil det fortsat være fremover.

Kl. 11.25

Så det kan da godt være, at vi i en periode vil opleve, at det kun er 67 pct., der hurtigt selv kommer i arbejde, men vi har jo også øget mulighederne for at gøre en tidlig indsats, og det synes jeg, hr. Ole Sohn negligerer.

Men nu er hr. Ole Sohn jo også nødt til at prøve at problematisere nogle ting, når hr. Ole Sohn ikke er med i en aftale, som SF vel grundlæggende mener er meget god.

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen som ordfører.

Bjarne Laustsen (S):

Som udgangspunkt vedstår Socialdemokratiet forliget om »Flere i arbejde«-aftalen. Men jeg vil gerne her indledningsvis beklage, at det ser sort ud for regeringens målsætning om at skaffe 27.000 flere i arbejde, som jo i øvrigt er en forudsætning for, at regeringens politik på området kan gennemføres.

I stedet for flere i arbejde er arbejdsløsheden steget med mere end 17.000 personer på 1 år, uden at regeringen har foretaget sig noget som helst for at bringe flere i arbejde og dermed få has på arbejdsløsheden.

Forudsætningen for vores velfærdssamfund er jo, at vi skal skabe så mange arbejdspladser som muligt, og vi skal have så få arbejdsløse som mulig. Selv om det ikke vil være helt fair at give regeringen hele skylden for ændringerne i konjunkturerne og dermed den stigende arbejdsløshed, så er der bestemt god grund til at notere, at regeringen har gjort ondt værre ved at afskedige tusindvis af folk i den offentlige sektor.

Vi har i det sidste halve år set, at arbejdsstyrken er blevet formindsket med 32.000 personer. Det svarer som sagt til, at 200 arbejdspladser om dagen er forsvundet.

Det giver jo selvsagt et øget pres på bl.a. efterlønsordningen, for vi kan se, at folk går ud af arbejdsmarkedet, uden at deres stillinger bliver genbesat. Forudsætningen for, at vi kan have et rummeligt arbejdsmarked og få plads til dem, som ikke har af 100 pct.s erhvervsevne, er jo, at der er fremdrift i arbejdsmarkedet.

I Socialdemokratiet har vi selvfølgelig noteret os, at både arbejdsgiverorganisationer og et enkelt regeringsparti samt KL har sagt, at der skal ske ændringer i overførselsindkomsterne og ændringer i efterlønsordningen. Det tager Socialdemokratiet stærkt afstand fra.

Mange tusinde seniorer forstår simpelt hen ikke regeringens tale om det grå guld og mangel på arbejdskraft, når de hver eneste dag bliver skuffede, fordi de modtager afslag på deres ansøgninger om arbejde. Selv om de står til rådighed for arbejdsmarkedet, så kan man bestemt ikke påstå, at arbejdsmarkedet står til rådighed for dem.

Socialdemokratiet håber, at det snart vil gå op for regeringen, at man ikke længere kan sidde med hænderne i skødet og se på, at den negative

udvikling i ledigheden og i beskæftigelsen fortsætter.

I Socialdemokratiet vil vi gerne være med til at tale om, hvordan vi helt aktuelt kan sætte gang i arbejdet, f.eks. inden for byggeriet, ved at indføre en ordentlig varslingspulje i forbindelse med afskedigelse i større omfang samt at sætte gang i regionalpolitikken. For det er jo ofte dér, man oplever de store nedskæringer med tab i skattegrundlag, når folk mister deres arbejde, til følge.

Vedrørende L 190 omkring ansvar for styring af den aktive beskæftigelsesindsats er Socialdemokratiet tilfreds med, at der nu bliver mulighed for at få andre aktører ind, end der har været tidligere. Vi tror faktisk på, at det kan skabe noget ny dynamik, at der kommer nye koste til, men forudsætningen er jo selvfølgelig, at der er et arbejde at få.

I Socialdemokratiet har vi tiltænkt fagbevægelsen og ikke mindst a-kasserne en ny rolle, for det er jo dem, der kender deres medlemmer bedst og ved, hvilke behov for efteruddannelse m.v. de måtte have.

Men i styringen af indsatsen er det vigtigt, at man ikke slår plat på de arbejdsløse. Vi vil følge udviklingen nøje, således at det kun er de seriøse firmaer og institutioner, der kommer til at hjælpe folk i arbejde – ikke firmaer, der bare vil tjene penge på de arbejdsløses elendighed.

I øvrigt savner vi i lovforslaget her satserne fra reguleringen for, hvordan og hvorledes aflønningen af andre aktører skal foregå. Det har vi ikke set noget til. Vi ser meget frem til, at vi bliver instrueret om, hvordan og hvorledes vilkårene kan være dér.

Når det drejer sig om den aktive socialpolitik, L 191, er Socialdemokratiet helt enig i det fornuftige i at have ens sanktioner og rådighedsregler for ledige, der i gåseøjne kun har ledighed som problem. Dermed også sagt, at der er mange kontanthjælpsmodtagere, som har andre problemer end det at mangle et arbejde, og det kræver selvfølgelig en indsats i forhold til en anden lovgivning.

I dette lovforslag har vi forsøgt at løse de samspilsproblemer, der er mellem kontanthjælp og andre sociale ydelser, der gør, at det ikke i alle tilfælde kan svare sig økonomisk at tage et arbejde for den ene af ægtefællerne, som ellers er på kontanthjælp.

KL 11.30

I Socialdemokratiet har vi stået fast på, at vi ikke kunne acceptere nogen generelle forringel-

ser af kontanthjælpen, men vi har fundet en social afbalanceret måde ved at lægge et loft over, hvor mange ydelser den enkelte familie kan få, og til gengæld har vi slået ring omkring ydelserne, således at der ikke kan gennemføres yderligere nedskæringer, som der ellers var lagt op til fra regeringens side, især for de 25-29-årige.

Når det drejer sig om de 18-25-årige, er det vigtigt, at de unge bliver motiveret til en uddannelse, og derfor kan kontanthjælpen også for de 18-25-årige heller ikke nedsættes før efter 9 måneder, og efter at de har fået et aktivitetstilbud fra kommunen.

Når det drejer sig om det såkaldte ægtefælle-tillæg, som på det seneste har været genstand for debat i medierne, skal jeg sige her, at selvfølgelig skal man stå til rådighed, hvis man skal have kontanthjælp, det er klart. Derfor betragter vi ordningen som et tilbud til familien, at den ene ægtefælle i familien kan afstå fra at stå til rådighed imod, at den anden får en højere personlig ydelse.

Vi kan ikke acceptere, at kommunerne med den lov i hånden kan spare penge og være med til at tvinge folk ud af arbejdsmarkedet. Det er klart, at hvis det sker i stor stil, vil det betyde, at arbejdsstyrken bliver formindsket. Den udvikling vil vi følge meget tæt. Det har ikke været intentionerne med aftalen, at tusindvis af folk skulle ud af arbejdsmarkedet på den måde.

I henhold til L 192 sker der en harmonisering af reglerne for de løntilskudsordninger, som der har været, og de bliver fremover erstattet af en samlet model for løntilskud med fem satser i faste kronebeløb.

I L 193, som nu bliver den nye lov for den aktive beskæftigelsesindsats, bliver de mere end 30 ordninger, der er nu, samlet til kun tre ordninger, nemlig vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud. Der skal også indføres en individuel personlig kontrakt som et minimum hver tredje ydelsesmåned.

I Socialdemokratiet har vi lagt vægt på, at alle ledige og revalidender forud for et tilbud skal have udarbejdet en jobplan, hvor man beskriver, hvad sigtet er med aktiviteten, men også, at den enkelte selv kan få indflydelse på sin egen situation og være med til at præge jobplanen.

Lovforslaget indeholder også en mulighed for at yde tilskud til opkvalificering af medarbejdere, som er blevet ansat ordinært. Det er en

ganske udmærket idé, men vi er generelt bekymret for, om de uddannelsesaktiviteter, der er tillagt væsentlig betydning i aftalen om flere i arbejde, reelt kan gennemføres, fordi regeringen har gennemført store besparelser og lagt aktivitetslofter ind på både erhvervsskoler og AMU-uddannelserne.

Aktstykket om støtte til opkvalificering af beskæftigede, der er afskediget, men endnu ikke fratrukket, er også indeholdt i det her lovforslag. Den mulighed har vist sig meget vanskelig at bruge i det virkelige liv, og jeg skal derfor foreslå regeringen, at man snarest tager den del af aftalen op til revision og eventuelt genindfører varslingspuljen, som var et langt bedre svar på de problemer, som opstår, når en virksomhed lukker i et lokalt område.

I L 194 forenkles reglerne om ydelser, som man modtager i forbindelse med tilbud i forhold til beskæftigelsesindsatsen for de forsikrede ledige. Disse regler bliver nu flyttet over i arbejdsløshedsforsikringsloven, og gældende ydelser bliver erstattet af en ydelse kaldet aktiveringsydelsen. Reglerne om refusion, forskud, tilsyn, ATP m.v. flyttes således også over i arbejdsløshedsforsikringsloven. Vi betragter de foreslåede ændringer som fornuftige, og der er reelt tale om regelforenklning.

Med disse bemærkninger skal jeg afslutningsvis opfordre ministeren til generelt at have et godt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, ikke mindst gennem det nye Beskæftigelsesråd. I Socialdemokratiet er vi af den overbevisning, at hvis de love, der danner baggrund for aftalen om flere i arbejde, skal udmøntes med succes, kan det kun lade sig gøre i et konstruktivt og et frugtbart samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Det er overordentlig vigtigt, at de aktører, der skal udføre disse regler i praksis, får et medejerskab til aftalen.

Vi har meget brug for, at arbejdsmarkedets parter kan være med til at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt, også ved at stille sig til rådighed for de mange ledige, der desværre har været ledige i alt for lang tid og derfor har et meget, meget stort behov for at komme ud på det ordinære arbejdsmarked.

Vi skal give tilsagn om et konstruktivt udvalgsarbejde og se til, at den aftale, som vi er en del af, kan udmøntes, og derfor tilslutter vi os også disse fem lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg kunne tidligere under debatten forstå, at Socialdemokratiet har en opfattelse af, at Venstre ikke helt har forstået forligsteksten omkring andre aktører. Derfor kunne det selvfølgelig være interessant at høre Socialdemokratiets fortolkning af den forligsaftale, der er indgået om andre aktører.

Ville det efter Socialdemokratiets opfattelse være sådan, at aftalen forhindrer, at ISS, hvis de som eksempel skulle gå ind som andre aktører, ville kunne bruge deres egne virksomheder til at sætte folk i arbejde, eller hvad er Socialdemokratiets opfattelse af, hvordan aftalen er skruet sammen?

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil lige følge op på hr. Ole Sohns spørgsmål. Hvis en a-kasse, der kører et sådant forløb, mangler en medarbejder, må den så ikke ansætte en af de medarbejdere, der har været igennem et sådant forløb?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Nu var det jo sådan, vil jeg sige til hr. Jens Vibjerg, at jeg i min ordførertale efterlyste klarere regler fra ministeren på det område, for det kan jeg ikke læse noget om i lovforslaget. Hr. Jens Vibjerg ved selvfølgelig også, at jeg som forligspartner på Socialdemokratiets vegne har efterlyst regelsættet om andre aktører, og derfor spurgte jeg også hr. Jens Vibjerg, hvordan Venstre så på de ting.

Jeg synes, der skal være klare linjer, og der skal være et skel imellem, for vi vil ikke have, at der kan rejses tvivl om grundlaget for den reelle betaling, som man får, som man skal have, og som er helt o.k. Derfor er det selvfølgelig et spørgsmål om habilitet, inhabilitet i forhold til, om ISS, som er en stor virksomhed og måske ansætter 30.000-40.000 om året, hvoraf mange af dem rejser igen efter kort tid, kan bruges og tjene penge på det, hvis de er inde som anden aktør og der er en direkte forbindelse dér. Det synes jeg er interessant, det skal vi selvfølgelig have afklaret under udvalgsarbejdet.

Jeg fik et direkte spørgsmål om, hvorvidt man kunne ansættes i en a-kasse. Nu kender jeg lidt til reglerne dér. Det er bestyrelsens ansvar at ansætte folk, og det ville selvfølgelig kunne lade sig gøre. Men jeg betragter det ikke som det sto-

re problem, hvis der skulle være en enkelt, der kvalificerer sig til at kunne bestride et job i en fagforening eller i en a-kasse eksempelvis igennem det system.

Dermed også være sagt til hr. Ole Sohn, at det er et område, som jeg synes at vi skal kigge nøje på. Det er ganske udmærket, at der kommer andre aktører ind, hvis de har en reel hensigt med at hjælpe folk.

Det skal også være sådan, at man tager sig af dem, der har været ledige, og de dårligst stillede. Der er jo intet problem i at hjælpe en sygeplejerske i arbejde. Jeg kunne sikkert i løbet af meget, meget kort tid skaffe 100 sygeplejersker i arbejde, fordi der er mangel på dem, mens der er stor ledighed inden for HK og andre områder, hvor det ville være langt sværere. Derfor er det vigtigt med klare regler på området.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er et meget interessant emne at få afklaret, og jeg har meget forståelse for, at det selvfølgelig ikke skal ske her fra talerstolen.

Hvis man nu forestiller sig, at ISS eller f.eks. HORESTA siger, at de synes, det ville være en god ordning at gå ind i, giver den ny reform mulighed for, at man kan sætte folk i virksomhedspraktik, ikke i de her 3-4 uger, som det har været gældende hidtil, men i helt op til 26 uger og i nogle tilfælde endnu længere. Ville man så ikke være i en situation, hvor en privat aktør kunne få en dobbeltrolle? Hvis ISS eller HORESTA siger, at de gerne vil gå ind som andre aktører, vil de have en særlig interesse, en eksplicit interesse i at sørge for så lange virksomhedspraktikperioder som muligt, netop fordi det er ulønnet og undtaget fra overenskomstbestemmelser og alt muligt andet, hvilket jo også ligger i denne reform.

Ser Socialdemokratiet ikke, at der er en ret stor fare for et muligt misbrug, hvis andre aktører samtidig har en hovedinteresse i at kunne få ansat arbejdskraft uden om det overenskomstmæssige system og uden at betale løn for det?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

To spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører:

Det første: Hvad er den socialdemokratiske ordførers kommentar til, at de nye tal for arbejdsløshedsudviklingen viser, at ungeindsatsen har spillet fallit?

Kl. 11.40

Og det andet: På SiD's hjemmeside har man kunnet læse følgende om en del af det, Socialdemokratiet er med til at gå ind for her, nemlig det såkaldte forklædetillæg. Jeg citerer:

»Forslaget om ægtefælletillægget rammer stort set kun kvinder med fremmed etnisk baggrund. De får reduceret deres kontanthjælp til mellem en tredjedel og en fjerdedel, hvis kommunerne skønner, at de ikke ønsker eller i realiteten ikke er til rådighed for arbejdsmarkedet.«

Og så opfordrer SiD partierne bag forliget til at konsultere deres samvittighed, før de sender forslaget videre til anden behandling. Jeg vil bare høre, hvad hr. Bjarne Laustsens kommentarer er til SiD i denne sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Ole Sohn i, at det er et interessant emne, og det var selvfølgelig derfor, jeg selv bragte det på bane. Spørgsmål kan jo bruges til meget, dem kan man få igen.

Det, der er vigtigt for os, er, at i stedet for, at vi skal gå ind på, at folk skal honoreres efter indsatsen, drejer det sig først og fremmest om at få folk i ordinær beskæftigelse, og dér skal man have den største pris. Hvis folk så kommer i f.eks. privat jobtræning, som er et af de bedste redskaber, vi har, vil jeg formode, at ministeren spiller ud med en anden pris, og hvis folk kommer i uddannelse, kan det være noget tredje.

Det, der er for den enkelte aktør, er, at i stedet for at man får penge for at holde dem længst tid på kursusbanken, får man nu penge efter, hvilken aktivitet de kommer i. Derfor er det interessant, hvordan det bliver strikket sammen. Men det er helt klart, at det er ordinært arbejde, der skal honoreres bedst.

Nu var hr. Søren Søndergaard ikke i salen lige fra starten, men det forhindrer jo ikke, at han følger med i ordførertalerne et andet sted i huset, men jeg er selvsagt lige så bekymret som hr. Søren Søndergaard over den stigende ledighed og de problemer, det giver, og det har jeg også gjort bemærkninger om over for regeringen.

Jeg er ikke enig i, at ungeindsatsen, som Socialdemokratiet sammen med andre partier i sin tid gennemførte, har spillet fallit. Det er faktisk meget, meget få mennesker, der er blevet omfattet af den. Men alle de regler, vi lavede, blev lavet i opgangstider, hvor der var gode beskæftigelsesmuligheder, og mange af de unge mennesker kom enten i beskæftigelse eller i uddannel-

se. Jeg har fået tallene fra A-kassernes Samvirke for, hvor mange der bliver omfattet af det. I forhold til de tal, der var meldt ud om, at det var i tusindvis, er det reelt set ganske få, der bliver ramt af de satser.

Og så til spørgsmålet om forklædetillægget, men det er ikke sikkert, jeg kan nå at svare på det, for den røde lampe lyser. Vi er meget opmærksomme på den problemstilling, og jeg gjorde også i mit ordførerindlæg rede for, at det er en af de sager, vi vil følge meget tæt, fordi kommunerne ikke skal udvikle en praksis, hvor de presser folk ud af arbejdsmarkedet.

Formanden:

Hr. Ole Sohn for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hvis man som rengøringsfirma i dag mangler arbejdskraft, ansætter man nogle folk. Med den nye arbejdsmarkedsreform er der mulighed for, at man kan få nogle tilknyttet i op til ½ år, muligvis længere, i virksomhedspraktikordninger, dvs. uden løn, og det er jo ca. 22 uger mere, end det er muligt i dag. Så skal den gevinst, en privat aktør har for at sætte folk i ordinært arbejde i forhold til at have dem i 22 uger i virksomhedspraktik, være enormt høj.

Ellers vil det altid kunne betale sig for en virksomhed, hvis ISS bliver en anden aktør, at ansætte folk og lade dem gå længst muligt ulønnet, inden man ansætter dem. Det er sådan set det, som arbejdsmarkedsreformen åbner op for, og det troede jeg faktisk ikke helt var socialdemokratisk politik.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg hørte præcis, hvad hr. Bjarne Laustsen sagde i sin ordførertale, og det er jo derfor, jeg stiller de her spørgsmål.

Det lyder godt, når den socialdemokratiske ordfører siger, at man vil kigge meget nøje på det med forklædetillægget, men hvad betyder det, at man vil kigge på det? Har man af regeringen fået tilsagn om, at det er noget, der kan ændres, hvis Socialdemokratiet ikke synes, at det går, ligesom Socialdemokratiet ønsker det skal gå, eller er det bare i al almindelighed, at man vil kigge på det uden nogen som helst mulighed for at lave det om, eller vil man måske bryde forliget?

Og så til spørgsmålet om ungeindsatsen: Kan den socialdemokratiske ordfører bekræfte, at fra juli 2001 til juli 2002 faldt arbejdsløsheden blandt 16-24-årige med 2,2 pct., mens den i samme periode faldt med 3,4 pct. for gruppen ovenover?

Kl. 11.45

Og kan hr. Bjarne Laustsen også bekræfte, at fra juli 2002 til januar 2003 steg arbejdsløsheden blandt de 16-24-årige med 7,6 pct., hvorimod arbejdsløsheden fra juli 2002 til januar 2003 steg for alle med 7,4 pct.?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg noterede mig, at hr. Bjarne Laustsen i sit indlæg bekymrede sig en del om beskæftigelsesudviklingen. Det gør vi alle sammen. Vi har alle sammen noteret os, at der er en negativ udvikling i beskæftigelsen for tiden, som vi naturligvis skal følge meget nøje.

Jeg noterede mig også, at hr. Bjarne Laustsen på forhånd erkendte, at det jo ikke er regeringens skyld, at de internationale konjunkturer fører med sig, at der på det private arbejdsmarked er en vis stigning i ledigheden. Men, siger hr. Bjarne Laustsen, så gør regeringen det jo værre, ved at man fyrer offentligt ansatte. Så vil jeg gerne spørge hr. Bjarne Laustsen: Hvordan er det egentlig med udviklingen i antallet af offentligt ansatte? Er det ikke rigtigt, at antallet af offentligt ansatte i denne regerings periode faktisk har været stigende hele tiden?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Da vi lavede aftalen om flere i arbejde, var vi meget opmærksomme på det forhold, som nogle arbejdsgivere kunne finde på, hvor de udnytter de arbejdsløse som billig arbejdskraft. Det tager vi stærkt afstand fra.

Men vi erkender også, at der i nogle situationer er behov for, at folk kan komme ud på arbejdsmarkedet med tilskud. Det er meget vigtigt, at det er i en afgrænset periode, og at der i hver eneste virksomhed er en politik på det område. Vi har faktisk på vores foranledning fået skrevet ind i aftalen, at på hver eneste virksomhed i dette land bør der være en politik for, hvordan man forholder sig til, at folk kommer ind i virksomheden på særlige vilkår.

Der kan ske det, at de eksisterende medarbejdere ikke vil gå ind i sådan et forhold, og så kommer der ingen ind. Vi har stort behov for,

som jeg også har været inde på i min ordførertale, at arbejdsmarkedet åbner op og giver plads for folk, der måske ikke har hundrede procents erhvervsevne.

Det er meget, meget vigtigt her, at det er en aftale, og vi skal selvfølgelig også under udvalgsarbejdet kigge på netop det spørgsmål, som hr. Ole Sohn stillede. Derfor ser jeg frem til, at ministeren rykker ud med de tal, således at vi kan se, hvordan sammenhængen i systemerne er.

Så spørger hr. Søren Søndergaard, om jeg kan bekræfte de ledighedstal. Dem har jeg ikke med mig, så det kan jeg ikke, men jeg kan sige, at ledigheden er steget, og at den er steget over en bred kam. Der vil selvfølgelig være nogle områder, der er mere ramt end andre.

Noget af det, der er hovedproblemet for de unge, er jo, at arbejdsmarkedet ikke efterspørger dem. Vi har 12.000 unge mennesker, der går i skolepraktik, og vi oplever, at arbejdsgiverne heller ikke vil have mange af dem efterfølgende, for de siger: De har jo fået en dårlig uddannelse; de har kun fået den næstbedste uddannelse. De skulle faktisk have været ude hos arbejdsgiverne, og det skal vi se om vi kan løse i anden sammenhæng.

Så skal jeg sige til hr. Lars Barfoed, at den offentlige beskæftigelse rent faktisk er faldet. Der gik jo lidt tid med at få afskediget alle de 5.000-6.000 mennesker, som den borgerlige regering afskedigede, og inden opsigelserne blev effektiveret og beslutninger truffet. Vi kan nu se, at der er et fald i den samlede offentlige beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hr. Bjarne Laustsen glemte lige at få forklaret, hvad det var for nogle garantier, som Socialdemokratiet havde fået fra regeringen om, at det med forklædetillægget bare kunne blive lavet om, hvis det virkede uhensigtsmæssigt. Eller er det sådan, at man ikke har fået nogen garantier, og derfor er det, man nu siger om, at man vil se på det, i virkeligheden bare tomme ord. Man kan kigge lige så tosset, man vil, det ændrer ikke noget på det.

Så er jeg glad for, at hr. Bjarne Laustsen bekræfter den kendsgerning, at i det sidste år, hvor arbejdsløsheden faldt, faldt den mindre blandt de unge, end den faldt blandt befolkningen som gennemsnit. Og her på det sidste, hvor arbejdsløsheden igen er steget, stiger den mere blandt

de unge, end den stiger blandt befolkningen i gennemsnit.

Kl. 11.50

Det er jo det bedste eksempel på, at den model, man har valgt, hvor man tror, at bare man giver folk tilstrækkelig meget pisk, bare man giver dem tilstrækkelig små ydelser, kommer de i arbejde, ikke har virket. Det er nu den, man vil overføre til en række andre punkter på arbejdsmarkedet. Vi synes ikke, det er nogen god idé.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg ved ikke, hvad det er for nogle tal, hr. Bjarne Laustsen refererer til. Jeg kan bare sige, at de seneste tal fra Finansministeriet fra december måned viser, at der i 2001 var en stigning i den offentlige beskæftigelse på 4.000, i 2002 på 6.000, og der forventes en stigning i den offentlige beskæftigelse i 2003 på 3.000 personer.

Så der er altså en stigning i antallet af beskæftigede i den offentlige sektor.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil starte med hr. Lars Barfoed, for et er, hvad Finansministeriet siger at de forventer; noget andet er den reelle faktiske udvikling. De sidste tal, jeg har set, viser altså et fald i den samlede offentlige beskæftigelse.

Men da det er et meget centralt punkt i diskussionen, synes jeg da, vi under udvalgsarbejdet skulle få ministeren til at fremsende dokumentation for alle tal omkring ungeindsatsen osv., men også i forhold til den offentlige beskæftigelse, og det er jo ledighedstallene for, hvor mange der er ansat inden for stat, amter og kommuner, og der er altså et samlet fald nu.

Nu taler vi om 2003 og ikke om 2001 og om, hvad man forventer; det er kun tiden, der kan vise det. Vi oplever altså en stagnation og et fald i den offentlige beskæftigelse.

Så til hr. Søren Søndergaard: Det er korrekt, og jeg fik måske ikke svaret helt præcist på forklædereglene, som nogen har kaldt den. Sagen var jo den, at der også tidligere var sådan en regel, men den blev stort set ikke brugt. Det, vi har gjort nu, er, at vi har lempet reglerne for det. Hvordan kommunerne så i praksis vil bruge sådan nogle ting, kigger vi på.

Hr. Søren Søndergaard kender også spillereglerne. Hvis man skal ændre en aftale, hvor man er forligspart, kræver det, at forligskredsen er enig. Så sådan spiller klaveret her.

Vi betragter det sådan, at kommunen kan give et tilbud. Hvis f.eks. den ene part i en familie ikke ønsker at stå til rådighed og deltage i aktiveringstilbud, og hvad ved jeg, er det jo et frit land, vi lever i, og det betyder bare, at ægtefællen så kan få et højere tillæg.

Det er et tilbud, det er ikke noget, man kan tvinge igennem, og det er dér, vi måske har en lidt anden opfattelse. Det kan vi måske få et svar på fra ministeren. Det er måske her, at vandene skilles en smule, for det er et tilbud, man kan give.

Hvis man som kontanthjælpsmodtager tager imod sine aktiveringstilbud og passer sin jobplan og alle de forskellige ting, kan man ikke gennemføre det med den lovgivning, vi har lavet her, og den aftale, vi har lavet.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.53

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Det er anden fase af »Flere i arbejde«, vi skal tale om i dag. Det indeholder som bekendt flere elementer.

Det første er styringen af den aktive beskæftigelsesindsats. Det fastsættes, at det fortsat er AF, kommuner og amtskommuner, der har ansvaret for beskæftigelsesindsatsen. Det fastlægges også, at de har pligt til at påse, at andre aktører efterlever bestemmelserne.

Det fastsættes endvidere, at Landsarbejdsrådet og Det Sociale Råd lægges sammen til et nyt råd, Beskæftigelsesrådet. Det får til opgave ud over det hidtidige at være rådgivende over for beskæftigelsesministeren vedrørende beskæftigelsespolitikken.

Der skabes et mere rimeligt forhold imellem det rådighedsbeløb, som kontanthjælpsmodta-

gere har, og det rådighedsbeløb, som en arbejder på lavtlønsområdet har.

Det er ikke rimeligt, at der ikke har været fordele ved at gå på arbejde. Derfor lægges der nu loft over, hvad man kan modtage på kontanthjælp afhængigt af, om man er gift, samlevende, forsørger eller enlig.

De ydelser, der indgår under loftet, er kontanthjælp, særlig støtte efter § 34 og boligstøtte. Loftet træder i kraft efter 6 måneder på kontanthjælp. Det drejer sig om en nedsættelse af kontanthjælpen på 500 kr. om måneden, og for de samlede ydelser er der lagt et loft på 2.580 kr. om måneden for gifte og 1.290 kr. for enlige og samlevende.

Det er meningen, at unge under 25 år skal påbegynde og gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår. Derfor koordineres satserne til unge med SU-satserne. Det er desværre sådan, at det nemt kan blive en sovepude for de unge, hvis de får for høje ydelser, uden at de skal yde noget til gengæld. Det er ikke rimeligt, og gør vi ikke noget, kan vi nemt risikere, at vi får en ny tabt generation.

Det er faktisk det, vi ser i dag hos dem, der er omkring 40 år i dag. Mange af dem fik lov at gå, fra de var 17-18 år, og så har de gået på kontanthjælp lige siden, uden at de har fået et spark til at komme i gang. Det er det, vi gerne vil gøre her.

Som en sikkerhed for unge, der ikke kan tage en uddannelse eller ikke har en reel mulighed for at tage arbejde, ydes der et behovsbestemt tillæg, så de ikke uforskyldt kommer i klemme. Og unge, der er forsørgere, er også undtaget, og de vil stadig væk få kontanthjælp som forsørgere.

I lov om aktiv beskæftigelsesindsats samles bestemmelserne om tilbud til forsikrede og tilbud til personer, der får hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, i én lov. Det betyder, at alle ledige bliver omfattet af et individuelt kontaktføreløb minimum hver tredje ydelsesmåned, og der sættes øget fokus på jobsøgning og jobformidling.

Det får også den betydning, at det ved henvendelse på AF skal være slut med, at man får at vide, at man kan gå hen at se, om der er ledige job på opslagstavlen. De ansatte rådgivere på AF kommer til at yde en anden arbejdsindsats, end de gør i dag.

De, der har prøvet at komme på en arbejdsformidling, ved, at når man kommer derhen, henvender man sig ved skranken, og så får man at vide: Du kan udfylde den blanket her, og så

kan du gå hen til tavlen og se, om der er et job. Det er det, vi gerne skulle have stoppet, og derfor bliver det også en opgave for ministeriet at holde øje med, at de ansatte på AF også indretter sig efter de nye regler.

Kl. 13.05

Kontaktforløbet skal tilrettelægges fleksibelt efter den enkeltes behov og kvalifikationer, og det kan bestå af afklaringssamtale, støtte til udformning af ansøgninger, formidling til job, kursus i jobsøgning, besøg på arbejdspladser og selvbetjeningsredskaber, og kontakten kan være hyppigere efter behov. Det kan jo godt være, der er nogle, der skal have kontakt tidligere end efter 3 måneder eller oftere end hver tredje måned, og det er også sådan noget, der skal tages højde for.

De hidtidige ca. 30 redskaber, der findes for at få folk i arbejde, reduceres til tre redskaber, og det betyder en stor forenkling på det administrative område for både AF, kommuner og arbejdsgivere. Det har hidtil på mange områder været svært at overskue, hvilket redskab der var det mest egnede. Fremover bliver der tale om tre redskaber. Det er vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og arbejdspladsintroduktion og endelig løntilskud, og de tre redskaber kan frit kombineres efter den enkeltes og arbejdsmarkedets behov. Redskabsviften skal anvendes, når der gives tilbud til dagpengemodtagere, kontanthjælpsmodtagere, modtagere af starthjælp, revalidender, nyuddannede personer med handicap samt personer med varigt nedsat arbejdsevne.

Vejledning og opkvalificering består af korte vejlednings- og afklaringsforløb, særlig tilrettelagte projekter og uddannelsesforløb, ordinære uddannelsesforløb, mens virksomhedspraktik består af praktik i en offentlig eller privat virksomhed. Der skal kunne udføres ordinært arbejde eller arbejde tæt på ordinært arbejde, og arbejdet gives som et tilbud i op til 4 uger. Dog kan personer med andre problemer end kun ledighed gives et tilbud på op til 13 uger.

Det sidste redskab er løntilskud. Modellen erstatter alle eksisterende løntilskudordninger og gives ved ansættelse i offentlige eller private virksomheder, og løntilskuddet kan tillige anvendes i praktikperioder i voksenlærlingeforløb. Til modtagere af starthjælp og kontanthjælp og dagpengemodtagere kan der gives tilbud om ansættelse med løntilskud i op til 1 år. Der kan dog for personer med nedsat arbejdsevne gives tilskud ud over 1 år. Der arbejdes med fem faste

satser, og udgangspunktet er, at virksomhederne skal betale for den arbejdsindsats, der ydes, ligesom der skal holdes øje med, at virksomhederne ikke misbruger ordningen i stedet for at ansætte faste medarbejdere.

Ungeindsatsen udvides til de 25-29-årige, der herefter enten skal have et tilbud om et arbejde efter 6 måneders ledighed eller et uddannelses-tilbud, hvis de ingen uddannelse har. Ønsker de ikke en uddannelse, eller kan de ikke tage en uddannelse, skal de have et andet tilbud. Der indføres desuden mulighed for, at AF og kommunerne ved ansættelse af langvarigt ledige kan finansiere udgifter til køb af uddannelse.

Alt i alt synes vi, det er en udmærket arbejdsmarkedsreform, der er lavet, og når det hele er blevet indarbejdet, er jeg overbevist om, at vi får et godt og effektivt redskab til en positiv medvirken til at skaffe ledige i arbejde.

Lars Barfoed (KF):

Det Konservative Folkeparti kan fuldt og helt tilslutte sig de lovforslag, vi her behandler samlet. De er som bekendt et led i udmøntningen af arbejdsmarkedsreformen »Flere i arbejde«, som et stort flertal her i Folketinget har været enig om at gennemføre.

Der er mange betydningsfulde elementer i reformen, som man kunne tage fat i, og som er omfattet af de lovforslag, vi her diskuterer. Overordnet set er det vigtigt at notere sig indledningsvis, at det er et betydeligt skridt frem mod en forenkling af hele indsatsen over for ledigheden og i indsatsen for at øge beskæftigelsen i Danmark, at vi får samlet reglerne om ledighedsindsatsen og beskæftigelsesindsatsen, for så vidt angår både kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere. Det er vigtigt, at det er de samme regler, der gælder for arbejdsformidlingsindsatsen, uanset hvordan man er forsikret – eller rettere: Uanset om man er forsikret, eller man ikke er forsikret. Det skal vi arbejde videre med i de kommende år, så vi også rent forvaltningsmæssigt får en mere strømlinjet og forenklet måde at arbejde med tingene på.

Kl. 13.10

Hvis jeg skal tage fat i nogle enkelte elementer i de lovforslag, vi her behandler, vil jeg hæfte mig ved, at set under konservativ synsvinkel er krumtappen i den aktive arbejdsmarkedsindsats, der lægges op til i lovforslagene, at der fremover i langt højere grad skal tages udgangspunkt i den enkelte lediges egen situation. Det fremgår ikke mindst af § 15 i L 193, at der skal

tilrettelægges og gennemføres et individuelt og fleksibelt kontaktforløb under hensyntagen til personens ønsker og forudsætninger samt selvfølgelig arbejdsmarkedets behov. Hensigten er helt klart, at den ledige hurtigst muligt kan få et ordinært arbejde.

Det er fantastisk vigtigt for os Konservative, at der vises respekt for den ledige, og at der også vises respekt over for den enkelte i denne sammenhæng. Vi skal af med den tankegang, at de arbejdssøgende skal tilpasse sig systemet, men det skal omvendt være sådan, at systemet skal tilpasse sig de arbejdssøgende. Det ændrer ikke ved, at der skal stilles krav til de arbejdssøgende om at tage imod tilbud, men tilbuddene skal være meningsfulde, og de skal rumme et perspektiv set ud fra den arbejdssøgendes egen situation.

Fra konservativ side har vi også lagt vægt på, at mulighederne for at inddrage private aktører i hele formidlingsindsatsen bliver gjort bedre. Ambitionerne i den forbindelse er at forbedre og effektivisere formidlingsindsatsen gennem en øget specialisering og konkurrence, og jeg vil godt sige, at når vi taler om private aktører, står og falder succesen på området i høj grad med, om vi kan skabe nogle levedygtige vilkår for både nye aktører og mindre aktører på markedet. Der skal simpelt hen være et udbudsmarked, før det kan have nogen mening at tale om at inddrage private aktører i større grad, og vi Konservative vil følge meget nøje, at der også opstår et sådant marked, og at konditionerne for at byde sig til som privat aktør på dette felt er så optimale som muligt, ikke mindst for de mindre aktører, som kan spille en rolle lokalt og regionalt.

Det er i den forbindelse også vigtigt, at der i de udbud, der skal foretages, bliver plads til en prisdifferentiering, så der kan honoreres mere for aktivering og formidling, når der er tale om personer, som er langt fra arbejdsmarkedet, og der derfor er behov for en mere ressourcekrævende indsats for at få folk i job. Ellers risikerer vi bare, at det alene bliver en konkurrence om laveste pris, og så vil der ikke være mulighed for at lave en kvalificeret indsats for de arbejdssøgende, som har behov for, at der sker en større indsats, før de kommer i arbejde.

Det er omfattende forandringer af lovgivningen om arbejdsmarkedsindsatsen, der er lagt op til her, og vi skal naturligvis i den kommende tid meget nøje følge implementeringen af hele arbejdsmarkedsreformen i praksis. Det vil vi Kon-

servative medvirke konstruktivt til, ligesom vi selvfølgelig vil medvirke konstruktivt i det udvalgsarbejde, som nu går i gang med lovforslagene, hvor der selvfølgelig også skal ses på de mere tekniske indvendinger, der måtte være, og de kommentarer og forslag til forbedringer, der måtte være fra forskellig side.

Men som sagt: Det Konservative Folkeparti kan fuldt ud støtte de fremsatte lovforslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Ole Sohn for en kort bemærkning og derefter hr. Bjarne Laustsen og hr. Søren Søndergaard.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er helt enig med hr. Lars Barfoed fra Det Konservative Folkeparti, når han fremhæver den individuelle indsats – at man tager udgangspunkt i den enkeltes behov og naturligvis også i det regionale arbejdsmarkeds behov.

Men hvad er så årsagen til, at man som hovedledetråd siger, at i det første ledighedsår skal der som udgangspunkt ikke foretages noget ud fra deisen om, at 70 pct. alligevel selv finder arbejde? Det vil sige, at man udskyder den aktive indsats til efter 12 måneder, og så skal der foreligge en eller anden handlingsplan inden 16 måneder, altså inden for 18 måneder. Er det at tage udgangspunkt i den enkeltes behov i en tid, hvor vi har en stigende arbejdsløshed, og hvor behovene for efter- og videreuddannelse er mere markant end nogen sinde tidligere?

Kl. 13.15

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

På baggrund af, at man har indgået dette forlig og den fasthed, man har indgået det med, vil jeg gerne spørge hr. Lars Barfoed, om man reelt er blevet trukket til truet, eller hvad?

Jeg spørger, fordi vi har set en række forslag fra Det Konservative Folkeparti, som går ud på, at fremskrivningen af satserne for arbejdsløse ikke skulle være så stor, som den er nu. Man har fremsat forslag om ændringer i efterlønnen, og jeg vil godt høre, om hr. Lars Barfoed og De Konservative mener, at arbejdsmarkedet står til rådighed for de seniorer, som bliver presset ud. Vi har set fagforbund dokumentere, at 80 pct. af deres medlemmer er blevet tvunget ud af arbejdsmarkedet, hvad så bevæggrunden end er.

Vi har en aftale om efterløn, og vi har en aftale om »Flere i arbejde«. Hvorfor render man så selvstændigt rundt og siger, at der skal ske ændringer i overførselsindkomsterne og begrænsninger i efterlønnen osv., selv om regeringen siger det modsatte og vi har et forlig om det? Hvis man var reel, synes jeg, man skulle fremlægge de tanker i forligskredsen med henblik på at opnå ændringer, hvis det var det, man ønsker. Men det har vi altså ikke set i forligskredsen. Vi har set politiske meldinger, og derfor spørger jeg: Hvordan kan det være?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

En del af de forslag, vi ser her, og som Det Konservative Folkeparti støtter, går jo ud på, at en bestemt gruppe af unge efter 9 måneder bliver skåret ned fra kontanthjælpsniveau til SU-niveau, og det, jeg godt vil have den konservative ordfører til at give en forklaring på, er: Hvorfor lige SU-niveau? Ligger der nogle dybere overvejelser bag, at den gruppe bliver skåret ned fra kontanthjælp til lige præcis SU-niveau? Hvis der er det, vil jeg godt høre det.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Først til hr. Ole Sohn, som spørger, hvorfor der først – som hr. Ole Sohn udtrykker det – rigtig skal ske noget i forbindelse med den lediges situation efter 1 år; hvorfor der er en sådan venteperiode:

Nu er det jo på ingen måde udelukket, at der sker noget inden 1 år, men det er rigtigt, at der først for alvor sættes ind efter 1 års ledighed, og det er ud fra en meget nøgtern vurdering af, hvordan vi med de midler, der nu er til rådighed, bedst kan gøre en indsats, der gør en forskel. Det viser sig jo, at mange, som bliver ledige, i løbet af meget kort tid selv finder sig et nyt arbejde.

Det er jo heller ikke sådan, at der ikke gøres en indsats. Der er jo en formidling, og vi har etableret muligheder på internettet, så der er bedre muligheder for at skabe kontakt mellem arbejdssøgende og arbejdspladserne, osv., så det er ikke sådan, at der ikke er aktiviteter. Men der er sket en nøgtern vurdering af, hvordan vi bedst kan gøre en forskel med de midler, der er til rådighed, og det er altså sådan, at man bedst kan gøre en forskel ved at sætte ressourcerne ind, når der er gået op mod 1 år, fordi mange

selv finder et arbejde i den første del af ledighedsperioden.

Til hr. Bjarne Laustsen: Ja, det er rigtigt, at Det Konservative Folkeparti bestemt har nogle visioner for, hvordan vi skal udvikle tingene på længere sigt, og hvordan vi kan skabe nogle forandringer af den måde, vi har indrettet os på her i samfundet, så vi får bedre råd til velfærd til de svageste. I den forbindelse har vi peget på flere problemstillinger, som man nødvendigvis må tage fat i. Det gælder den automatiske velferdsregulering af overførselsindkomsterne, hvor vi siger, at det kan godt være, der kun skulle ske en regulering i takt med inflationen, så man fastholder købekraften – altså ikke skærer ned, men fastholder købekraften. Vi har også sagt, at på et tidspunkt er man nødt til at se på, om der på længere sigt er råd til den efterlønsordning, vi har i dag.

Jeg skal svare på de øvrige spørgsmål, når jeg får mere taletid i næste runde.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ja, der kommer jo nok også nogle spørgsmål at svare på. Det er først hr. Anders Samuelsen og derefter hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg er også en anelse interesseret i at finde ud af, hvor omfangsrigt man opfatter et forlig som det, vi nu har indgået om arbejdsmarkedspolitikken.

Kl. 13.20

Jeg har også hørt, at De Konservative har været ude at rasle med sablen over for efterlønnen. Det er meget interessant, og det kan vi jo alle sammen gøre os nogle tanker om. Men samtidig har vi hørt Venstres politiske ordfører, hr. Jens Rohde, afgive et løfte i TV-Avisen, Søndagsmagasinet, om, at også de 42-årige skal kunne føle sig hundrede procent trygge, hvad angår, at de kan gå på efterløn.

Der er et eller andet, der ikke er helt koordineret de to regeringspartier imellem. Det ene vil gerne nærmest ophæve efterlønnen i morgen, og det andet udsteder en garanti for, at også de 42-årige skal kunne gå på efterløn. Kan vi få et lille indblik i, hvorvidt der foregår en eller anden form for koordination mellem de to forholdsvis yderliggende synspunkter?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hr. Lars Barfoed svarede på mit spørgsmål ved at henvise til Venstres politik, og for en liberal er det jo altid ledetråden, at det offentlige ikke skal gøre noget; ved hjælp af markedskræfterne klarer enhver sit. Men jeg mente at vide, at Det Konservative Folkeparti havde en lidt anden tilgang til det, så derfor forstår jeg ikke helt, at man som Konservativ kan sige, at i det første år skal samfundet ikke foretage sig noget næneværdigt, for økonomien rækker ikke til det.

Men virkeligheden er jo, at vi er på vej ind i en nedgangsperiode med stærkt stigende arbejdsløshed, og hvis samfundet så ikke skal sige: Nu må en række medborgere bruge den tvungne frihed, de har fået i kraft af arbejdsløshed, til at efter/videreuddanne sig, så de bliver bedre kvalificeret til at gå ind på de arbejdspladser, der kommer i fremtiden – hvad skal der så ske? Jeg forstår simpelt hen ikke, at man bare siger: Nå, ja, hvis markedskræfterne ikke har brug for dem, må de skubbes til side i 12 måneder, før vi foretager os noget. Det er Venstres politik, men jeg var ikke klar over, at det også var De Konservatives holdning.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Hr. Lars Barfoeds svar foruroliger mig meget, fordi netop den fasthed, som jeg efterlyser, rent faktisk ikke er til stede i den besvarelse, som hr. Lars Barfoed giver – netop at vi bliver nødt til at se på: Jamen hvornår bliver man så nødt til det?

Bliver man trods alt ikke nødt til, hvis man har et forlig, at respektere de andre parter, der har siddet omkring bordet og været med til at lave den samme aftale, og sige, at nu skal der foregå nogle ændringer, i stedet for hver eneste dag at lægge en ordning for had? Vi ved jo alle sammen, at det er så vigtigt, at der er ro omkring en ordning, og der ville jo også ske det, at man hamstrer efterløn, hvis man tror, at hvis De Konservative fik magt, som de har agt – men det ville være usandsynligt – kunne de alene bestemme, at efterlønsordningen skulle høre op, fordi arbejdsgiverne presser De Konservative. Jeg synes, at man burde slå ring om efterlønsordningen og bakke op om den.

Vi kender jo reglerne for at opsigte et sådant forlig, og det bekymrer mig meget, at hr. Lars Barfoed ikke kan sige, at man vedstår de forlig, vi har, både om »Flere i arbejde« og satspuljen og alle de andre ting, i stedet for at fremture

med at skabe et eller andet grundlag for nogle skattelettelser til nogle rige. Det er sådan set det, det handler om.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Til hr. Bjarne Laustsen. Det er jo let nok at stille nogle korte spørgsmål, det er ofte sværere at svare kort på dem, men jeg skal prøve alligevel.

Jeg blev ikke færdig med besvarelsen til hr. Bjarne Laustsen før. Vi ønsker at bevare velfærdssamfundet, og vi ønsker også at udbygge velfærdssamfundet, men realiteten er, at samfund kommer under et voldsomt pres i de kommende år. De, som forlanger forandringer i den måde, vi har indrettet os på – og det gør vi Konservative – er dem, som først og fremmest er troværdige, når vi taler om at fastholde velfærdssamfundet. Men de reaktionære kræfter, først og fremmest Socialdemokratiet, som bliver ved med at sige, at der skal intet laves om, underminerer velfærdssamfundet, og det kommer til at skade de svageste her i samfundet. Når vi ønsker at se på de ordninger, er det ikke, som hr. Bjarne Laustsen udtrykker det, for at skabe skattelettelser til de rige. Det er for at sikre, at der fortsat er råd til at gøre noget for de svageste.

Jeg kan garantere for, at vi selvfølgelig respekterer alle de forlig, vi har været med til at indgå. Men derfor må man vel nok som politiker have mulighed for at rejse en debat om den langsigtede udvikling i samfundet. Forlig skal opsiges, hvis det er nødvendigt, og så skal man forsøge at skabe flertal for det. Men hvis vi politikere ikke kan rejse en debat om de langsigtede målsætninger for samfundets udvikling helt uafhængigt af de forlig, der gælder her og nu, hvor er vi så henne? Hvem skal så deltage i den debat? Men jeg forstår, at hr. Bjarne Laustsen hellere ser, at den politiske debat koncentrerer sig om lidt smådrillerier og kortsigtede overvejelser i stedet for om nogle langsigtede visioner for, hvordan vi sikrer indsatsen for de svage i samfundet.

Kl. 13.25

Til hr. Anders Samuelsen: Nej, vi har sådan set ikke koordineret noget. Det Konservative Folkeparti har sine synspunkter om efterlønnen, og dem diskuterer vi i den konservative folketingsgruppe. Når vi så er klar med nogle meldinger, må vi jo diskutere med andre partier, hvad der kan findes flertal for, og det vil selvfølgelig først og fremmest være med Venstre, som er vores gode partner i regeringen.

Til hr. Søren Søndergaard: Nedsættelsen til SU-niveau for unge er jo for at lægge et pres, så de unge også tager en uddannelse. SU-satsen svarer jo meget godt til den indkomst, man ville få, hvis man tog en uddannelse.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Er det ikke træls for hr. Lars Barfoed, at Venstre så klart og tydeligt har sagt, at der ikke skal ske nogen ændring i efterlønnen, og at Venstre vedstår forliget om efterlønnen? Det er måske bare et slag i luften, en politisk markering, eller hvad ved jeg.

Så vil jeg sige, at grunden til, at Socialdemokratiet indgår forlig om en flerårsaftale – og jeg håber, De Konservative har det lidt på samme måde – netop er at skabe ro og konsensus på et område. Det er lige nøjagtig derfor, vi gør det, for det ville ikke være godt for de arbejdsløse eller nogen som helst andre, hvis det var sådan, at arbejdsmarkedspolitikken skulle ændres hvert år i forbindelse med finansloven. Derfor er der god logik i, at vi laver en flerårsaftale, så parterne ved, hvad de har at rette sig efter.

Så vil jeg gerne have, at hr. Lars Barfoed bekræfter, at i dag er efterlønsordningen faktisk billigere for samfundet end dengang, vi ændrede ordningen i 1998. Dengang kostede den godt og vel 17 mia. kr., men det, at vi har fået 1,4 millioner lønmodtagere til at indbetale kontingent, gør jo, at netto koster ordningen ca. 16,6 mia. kr. i dag. Kan hr. Lars Barfoed ikke bekræfte, at efterlønsordningen er blevet billigere, og at vi derfor også har råd til den, fordi de ændringer af efterlønsordningen, vi har foretaget, og den virkning, de skulle have, faktisk har levet op til forventningerne?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det undrer mig lidt, at begrundelsen for at gøre noget ved efterlønsordningen og skære ned er bedre velstand til de svageste, når netop en af de allersvageste grupper, vi snakker om, skal skæres ned fra bistandshjælp til SU, men jeg er glad for forklaringen.

Forklaringen var, at SU er et passende niveau, som også giver folk et incitament til at studere. Men vil hr. Lars Barfoed ikke bekræfte, at hvis man er på SU, har man rent faktisk mulighed for at tjene et beløb ved siden af SU'en? Hvis det er ligestilling, man ønsker, ligger det så også i Det Konservative Folkepartis tankegang, at disse bi-

standsmodtagere også skal have mulighed for at tjene et beløb ved siden af det nye bistands-hjælpsniveau, der svarer til SU'en, uden at blive trukket? Ellers er der jo reelt tale om, at man stiller dem væsentlig dårligere end SU-modtagere.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Til hr. Bjarne Laustsen: Jeg kan ikke bekræfte de tal, men det er da meget tænkeligt, at de er korrekte.

Jeg har ikke lavet det regnestykke, som hr. Bjarne Laustsen åbenbart har lavet. Jeg kan bare sige, at brutto koster efterlønsordningen samfundet 22 mia. kr. om året, og det tal vil være stigende i de kommende år, fordi den demografiske udvikling her i landet betyder, at der bliver flere og flere i den aldersgruppe.

Spørgsmålet er, om der i en tid, hvor vi alle sammen er enige om, at der er behov for at øge arbejdsstyrken, er råd til at betale langt over 20 mia. kr. om året, for at folk, som godt kunne fortsætte på arbejdsmarkedet, kan gå på efterløn i stedet for. Er det fornuftigt at indrette sig på den måde? Det spørgsmål bliver vi da nødt til at diskutere, og det er det, vi tillader os at gøre.

Jeg skal ikke kunne sige, hvad der er forligsbundet, og hvad der ikke er forligsbundet, men jeg kan i hvert fald sige, at Det Konservative Folkeparti nok skal stå ved de forlig, vi har indgået. Skal der ændres noget med et flertal her i Folketinget, skal det selvfølgelig ske med respekt for forlig, og forlig skal opsiges, sådan som de nu engang skal ifølge de spilleregler, der gælder her i Folketinget. Det lægger vi i Det Konservative Folkeparti meget vægt på. Men det er altså vigtigt, at nogle tør tage en debat om, hvad der på længere sigt skal ske i samfundet.

Til hr. Ole Sohn, som jeg ikke fik svaret før: Hr. Ole Sohn har helt ret i, at vi Konservative ikke er liberalister. Vi er konservative, men det ændrer ikke ved, at vi synes, det er vigtigt, at man ser på, hvordan man får mest ud af de kroner, man bruger, også i arbejdsmarkedsindsatsen, og man får altså mest ud af kronerne ved at koncentrere dem efter en vis ledighedsperiode.

Kl. 13.30

Jeg skal indrømme, at da vi startede drøftelserne om arbejdsmarkedsreformen, var jeg også mest tilbøjelig til at sige, at den indsats bør sættes ind på et tidligere tidspunkt. Men efter at jeg har set effekten af indsatsen, er jeg blevet overbevist om, at det er fornuftigt at disponere sådan, som vi har planlagt at gøre det, og det ude-

lukker jo stadig ikke, at man kan gøre en indsats på et tidligere tidspunkt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Ole Sohn for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det sidste om effekten af en sen indsats skal jeg vende lidt tilbage til i min ordførertale, men det, der kaldte mig herop, var hr. Lars Barfoeds regnefacon angående efterlønnen.

Skal det forstås sådan, at Det Konservative Folkeparti mener, at der bliver færre udgifter for samfundet, hvis man strammer reglerne for muligheden for at kunne gå på efterløn? Det regnestykke går jo kun op under den forudsætning, at alle, der ikke er på efterløn, er i arbejde, men virkeligheden er jo, at langt hovedparten – ja, faktisk 83 pct. – af dem, der går på efterløn, kommer fra arbejdsløshedsdagpenge, altså en anden offentlig ydelse. Fjerner man efterlønnen, skal de altså have dagpenge i stedet for eller for en stor dels vedkommende førtidspension. Skal de også hindres i det, eller er det ikke bare et spørgsmål om, hvorvidt samfundet har udgifter på den ene eller den anden konto?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg fik ikke svaret hr. Søren Søndergaard før. Tiden tillod det ikke, for det er jo omfattende spørgsmål, kollegerne stiller.

Hr. Søren Søndergaard spurgte, om vi fra konservativ side har nogen planer om at ændre bistandsmodtageres muligheder for at tjene noget ved siden af kontanthjælpen. Det har vi ingen planer om, kan jeg berolige hr. Søren Søndergaard med.

Til hr. Ole Sohn: Ja, det er jo fuldstændig rigtigt, at forudsætningen for, at udgifterne til efterløn falder bort, uden at der kommer ekstraudgifter andre steder i systemet, er, at alle i stedet kommer i arbejde. Men vi er jo også alle sammen enige om, at vi kommer til at mangle arbejdskraft i de kommende år, og derfor hænger regnestykket jo krystalklart sammen.

Jeg har ikke sagt endeligt, at vi skal afskaffe efterlønsordningen, eller at vi skal ændre efterlønsordningen. Men jeg vil godt sige – og det er også en kommentar til noget, hr. Bjarne Laustsen sagde før – at den undersøgelse, som Dansk Metal har lavet af, hvor folk kommer fra – om de kommer fra beskæftigelse eller fra arbejdsløs-

hed, når de går på efterløn – er jo blevet fuldstændig afvist efterfølgende. Den hænger ikke sammen. De fleste kommer fra beskæftigelse, men Metals undersøgelse var kun koncentreret om en del af dem, der går på efterløn.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Søren Søndergaard for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg forstår ikke helt logikken i den konservative argumentation.

Når en bestemt gruppe har været på bistand i en periode, siger man: Nu er det alt for meget, de får i bistandshjælp, nu skal de ned og have det samme som SU-modtagerne, for på den måde animerer vi dem, opfordrer vi dem til at tage en uddannelse. Når de får det samme som folk, der er på uddannelsesstøtte eller SU, kan de lige så godt tage en uddannelse.

Men det er bare ikke det, man gør, for SU-modtagerne har mulighed for at arbejde ved siden af og dermed få en betydelig højere indtægt. Man tager en gruppe, der i forvejen har det svært, som i forvejen har været lang tid uden for arbejdsmarkedet, og som i forvejen hænger løst i systemet. Den gruppe giver man nogle forhold, som er meget dårligere end dem, man byder SU-modtagerne. Hvad er grunden til, at denne gruppe skal forfølges i den grad? Hvad har denne gruppe dog gjort, siden Det Konservative Folkeparti kan lide den gruppe så lidt?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Der er såmænd ikke tale om, at der er en gruppe, vi ikke kan lide i Det Konservative Folkeparti, vi kan sådan set lide alle. Men de unge kan vi altså lide så godt, at vi siger: Det er bedst for de unge mennesker, som er ledige, at de enten kommer i arbejde eller får en uddannelse, og det er for at skabe et incitament til, at de holder fast ved en uddannelse, som de har fået tilbudt, og ikke dropper ud af den, vi siger: Vi må i hvert fald fjerne ethvert økonomisk incitament til at gå en anden vej end at tage den uddannelse, de er blevet tilbudt. Men det ligger jo netop også i arbejdsmarkedsreformen »Flere i arbejde«, at de skal have et tilbud om uddannelse, så tingene hænger jo meget godt sammen i den sidste ende.

Kl. 13.35

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

I betragtning af hr. Lars Barfoeds seneste bemærkninger kan man selvfølgelig godt undre sig over, hvordan det hænger sammen, at Danmark, som traditionelt vistnok også ifølge de borgerlige partier i enhver sammenhæng har verdens højeste ydelsesniveau, faktisk også har verdens højeste erhvervsfrekvens; altså jo højere ydelse, jo flere i arbejde, jo lavere ydelse, som man kender det fra andre lande, jo flere arbejdsløse. Hr. Lars Barfoeds argumentation hænger ganske enkelt ikke sammen. Det var blot for lige at få den del sat på plads.

De lovforslag, vi her har til behandling, er alle inden for den samme ramme om forliget om »Flere i arbejde«. En sådan overskrift tror jeg ikke at der er nogen der kan være uenige i, for det gælder om at få flest muligt i arbejde.

En del af reformen – det er også for at imødegå hr. Jens Vibjerg, som måske kunne finde på at spørge mig om det – indeholder faktisk nogle positive elementer. Der sker nogle forenklinger, som SF i en lang periode har arbejdet på at få igennem. Det er blevet til virkelighed; det anerkender vi.

Men jeg synes, der er nogle afgørende ting, som man ikke har taget højde for, da man lavede reformen, som viser sig nu. Reformen er nemlig ikke er på højde med den aktuelle virkelighed, vi lever i, fordi reformen er lavet med udgangspunkt i det opsving, der har været i 1990'erne. Det er en videreførelse af den arbejdsmarkedspolitik, som har været gældende op gennem 1990'erne med nogle justeringer og forenklinger, og den kører her videre ind i begyndelsen af det nye århundrede.

Pointen i reformen er, at man siger, at folk jo dybest set selv kan skaffe arbejde, og derfor skal det offentlige ikke bruge midler på at hjælpe folk i arbejde. Hele det grundlæggende regnestykke for reformen er, at vi kan konstatere, at 70 pct. af alle arbejdsløse op gennem 1990'erne selv har fundet arbejde inden for 1 år, så hvorfor skal vi dog så bruge offentlige midler på at sætte en uddannelsesindsats i gang for denne gruppe, når de alligevel finder arbejde?

Nuvel, det er rigtigt, det er jo tal, man ikke kan løbe fra. Sådan er virkeligheden. Men de 70 pct. har altså fundet arbejde, fordi der har været en opgangsperiode i samfundet. Den opgangsperiode er slut, og den er ikke kun slut i kraft af

dårlige internationale konjunkturer. Den er bl.a. slut, fordi den nye regering har valgt at sige, at det offentlige ikke længere skal medvirke til at skabe beskæftigelse – ansættelsesstop og skattestop taler jo deres tydelige sprog.

Der bliver på den måde brug for færre og færre i den offentlige sektor, og når der bliver brug for færre og færre i den offentlige sektor, og når det private erhvervsliv ikke kan tage over, bliver der flere og flere arbejdsløse og dermed et lavere forbrug, som skaber yderligere arbejdsløshed. Det vil sige, at pointen med, at 70 pct. selv finder arbejde, ikke passer, når det er en nedgangsperiode.

Nu er vi altså i en situation, hvor det er lykkedes den borgerlige regering at skaffe 22.000 nye arbejdsløse på 12 måneder. Fra februar 2002 til 2003 er der kommet 22.000 flere arbejdsløse. Det burde få regeringen og i øvrigt også forligspartierne til at spørge, om de så ikke har skruet reformen lidt forkert sammen.

Netop når det er en nedgangsperiode med stigende arbejdsløshed, er det, at samfundet har en unik mulighed for at sige, at nu kan vi efteruddanne arbejdskraften, uden at vi hindrer virksomhederne i at få den tilstrækkelige, nødvendige arbejdskraft, de har brug for. Så burde man i stærkt stigende omfang sætte ind med kompetencegivende uddannelser, med voksenlærlingeuddannelser osv., for den arbejdskraft, der efterspørges og vil blive efterspurgt, når opsvinget forhåbentlig kommer igen, er ikke ufaglært arbejdskraft. Det ved vi jo alle sammen.

Derfor burde man sætte ind med en opkvalificering af arbejdskraften og ikke sige, at det skal være en kvalitet i sig selv, at man skal være arbejdsløs i 1 år for at kunne få en uddannelsesmæssig aktivering. Det er ganske enkelt spild af samfundets ressourcer.

Jeg ved godt, at der gives mulighed for, som der står i reformen, at starte på en uddannelse tidligere, men det kræver jo, at der også bliver bevilget penge til det. Regeringen har jo haft som en selvstændig målsætning, at der skal bruges færre penge på aktivering, og den kanbestemmelse har det lidt vanskeligt med at blive fulgt op, hvis der ikke følger flere penge med, for så har de regionale arbejdsmarkedsråd ingen mulighed for at efterleve bestemmelsen. I øvrigt skal der også en politisk vilje til at udløse kanbestemmelsen eller omdanne *kan* til *skal*.

Kl. 13.40

Man kan så spørge sig selv: Er det ikke at gå for vidt at sige, at man skal lave en tidlig ind-

sats? Jeg husker i øvrigt før valget, hvordan SF stærkt sekunderet af hr. Jens Vibjerg og hr. Knud Erik Kirkegaard, de to daværende arbejdsmarkedsordførere for Venstre og De Konservative, bankede løs på den forrige arbejdsminister og sagde: Der skal en tidlig indsats til; erfaringerne fra Århus og Ringkjøbing Amter taler deres tydelige sprog.

Så kom der en ny minister, som ikke er en arbejdsminister, men en beskæftigelsesminister, og pludselig mener hr. Jens Vibjerg det modsatte af, hvad han gjorde før valget. Sådan kan virkeligheden jo forandre sig. Men virkeligheden er, at alt taler for, at en tidlig indsats på den rigtige måde er en fordel. Specielt når vi som sagt har en nedgangsperiode og dermed en stigende arbejdsløshed.

Jeg synes, at der er behov for at få slået fast, at der i samfundet i dag ikke er mangel på arbejdskraft, men at vi helt sikkert vil komme i en situation – det ved vi med den demografiske udvikling – hvor der bliver mangel på arbejdskraft forstået på den måde, at der bliver mangel på folk med de rette kvalifikationer. Derfor er det vigtigt, at vi også får arbejdskraften uddannet til at kunne springe ind på de pladser med de kvalifikationer, som efterspørges.

Så er der et par enkelte elementer i forslagene, som jeg godt lige vil berøre, og det er virksomhedspraktikordningen. Det har været sådan tidligere, at den arbejdsløse lønmodtager og en arbejdsgiver kunne bruge få uger i en praktikordning til ligesom at prøve hinanden af og se, om det kunne gives anledning til et ansættelsesforhold. Det er nu lavet om til, at man kan være i virksomhedspraktik i op til 26 uger på ydelse, altså uden løn og uden at være omfattet af overenskomsterne.

Det er i øvrigt en periode, der kan forlænges. Enhver kan sige sig selv, at når der bliver åbnet op for en mulighed, som kan gøre, at virksomhederne kan få en billig arbejdskraft, skulle man da være en pokkers dårlig arbejdsgiver, hvis man ikke satte sig hen til regnestokken og sagde: Er det ikke noget, vi kan udnytte?

Det hænger sammen med det, vi var lidt inde på under den socialdemokratiske ordførers indlæg, nemlig spørgsmålet om, hvordan ville man kunne agere som andre aktører. Jeg ved jo, at regeringen lægger meget vægt på, at andre aktører ikke er dem, der har mest forstand på det, altså a-kasserne, som er tættest på medlemmerne, men har givet mulighed for, at det skal laves til

profitable foretagender, at man skal kunne tjene på at bringe andre i arbejde.

Dette betyder – jeg har ikke set i teksten, at det er udelukket – at private virksomheder kan gå ind. Eksemplerne har været oppe tidligere i dag. ISS, HORESTA eller andre kan gå ind at sige: Vi vil gerne medvirke til at bringe folk i arbejde.

Hvis det bliver tilfældet, vil de områder jo have et stærkt incitament til at sige, at de forlænger virksomhedspraktikordningen, som er ulønnet, som er uden udgift for arbejdsgiverne. Hvor de i dag ville ansætte folk, fordi de har behov for arbejdskraften, vil de fremover kunne sige: Vi vil gerne have dig, men vi vil gerne have dig i 26 uger på virksomhedspraktik, for det er gratis for os.

Det er en økonomisk kalkulation, som naturligvis må tages i betragtning, hvis man ikke, når man nu skal til at udmønte spørgsmålet om andre aktører, sørger for at skruer bekendtgørelsen sammen på en sådan måde, at man helt udelukker de muligheder. Det er den ikke i dag.

Men vi vil komme til at dyrke det en del under udvalgsarbejdet, så vi undgår, at vi kommer i en situation, specielt på områder inden for de ufaglærte områder, hvor vi vil kunne se et misbrug af en ordning.

En af de sidste ting, jeg vil sige som argument for, at SF ikke kan anbefale lovforslagene, selv om der i enkelte dele af dem kan være ting, som vi isoleret godt kan stå inde for eller støtte – det er jo sådan, at når der laves et samlet forlig, er det også et samlet forlig, man tager stilling til – er ydelserne.

En af de væsentlige ting, som jeg mener er helt forfejlet, er troen på, at man får flere i arbejde ved at tryne dem i indkomst, altså ved at sætte loft over ydelserne. Hr. Søren Søndergaard har været lidt inde på nogle eksempler. Vi ved allerede nu, hvilke konsekvenser det har, når man lægger loft over ydelserne. Dels bliver den enkelte familie ramt endnu mere og skal bruge endnu flere ressourcer på overhovedet at få dagen og vejen til at hænge sammen og dermed endnu færre ressourcer på opsøgende initiativer for at skaffe sig job eller uddannelse. Dels bliver kommunerne pålagt yderligere udgifter, fordi de må tage over og betale de ekstra ydelser, der skal til.

Kl. 13.45

Så alt i alt, når man ser på lovforslagene, som de er skruet sammen, kan SF ikke anbefale forslagene.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så har hr. Jens Vibjerg bedt om en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Først vil jeg da kvittere hr. Ole Sohn for de trods alt mange positive bemærkninger om forslagene og for, at SF erkender, at der er mange gode elementer. Det siger jo ikke så lidt, når hr. Ole Sohn erkender det.

Så siger hr. Ole Sohn, at nu skal de ledige selv finde et arbejde, nu overlader vi dem til sig selv, men er det ikke rigtigt, at for det første er det at gå ud og søge et arbejde det, der giver de allerstørste chancer for at få et job? Og er det for det andet ikke rigtigt, at vi derudover har det individuelt tilpassede kontaktføreløb, hvor man individuelt, og det vil sige ofte, men som minimum hver tredje måned, kan have kontaktføreløb, hvis der er behov for det?

Der er 6 ugers uddannelse efter en handlingsplan. Der er 6 ugers selvvalgt uddannelse, som endda kan kombineres. Der er hjælp til jobsøgning. AF er i det hele taget aktiv i formidlingen af arbejde. Vi får nye muligheder på internettet, og de private aktører må komme med. Må hr. Ole Sohn ikke medgive, at der virkelig sker fremskridt også for de nyledige i den reform, der ligger nu?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Først vil jeg lige understrege, at jeg forsøger som hovedregel at tilstræbe at være saglig i min kritik, og hvis der er noget, der skal roses, skal det også siges. Når jeg fandt anledning til at rose enkeltelementer, er det, fordi der er så få dele, der kan roses, og så mener jeg også, at det er rimeligt at nævne det. Men hr. Jens Vibjerg må have misforstået det, hvis det er sådan, at han tror, at det kun er et par hjørner, jeg mener er forkerte. Det er faktisk hovedhjørnestenene, der er forkerte i reformen.

Jeg vil godt lige sige lidt om de muligheder, der er for individuelt kontaktføreløb: Jo, de er der, og der er cv-ordningen, altså det med at lægge cv ind. Men mig bekendt har arbejdsformidlingskontorerne fået færre midler. Hvordan det kommer til at virke i praksis, ved vi jo ikke endnu, ud over at det vil være ulige sværere for arbejdsformidlingskontorerne med færre midler at have et kontaktføreløb hver tredje måned i en situation, hvor de i dag ikke er i stand til at

leve op til de forpligtelser, de har under den gamle reform, når regeringen ikke på noget som helst tidspunkt har lagt an til at give flere ressourcer til opgaven. Derfor er det spørgsmålet, om cv-ordningen og 3-måneders-forløbet har nogen reel værdi.

Det der med de 6 ugers selvvalgt uddannelse er jo ikke noget nyt i den her reform. Det har været gældende i årevis.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg var lidt forundret over hr. Ole Sohns kritik af virksomhedspraktik. Jeg har egentlig altid opfattet det sådan, at hr. Ole Sohn synes, at vi skal tage hånd om de svageste på arbejdsmarkedet. Er det ikke netop at give dem, der er længere væk fra arbejdsmarkedet, en mulighed for at komme ud og vise, hvad de kan, komme ud og få en oplæring, så de på lige fod kan gå ind og få et ordinært stykke arbejde?

Er det ikke rigtigt, at det har været også SF's linje, at vi skulle hjælpe de svage? Hvordan kan det så være, at SF er kritisk over for et værktøj, der netop er med til at hjælpe dem, der er lidt længere væk fra arbejdsmarkedet?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Hr. Ole Sohn snakker om 13 ugers virksomhedspraktik og 26 ugers virksomhedspraktik, som om det er noget, virksomhederne vil udnytte langt hen ad vejen. Det er det jo ikke. Hr. Ole Sohn må erkende, at de 26 uger er for dem, der har et særligt behov for virksomhedspraktik.

Det er jo ikke noget, virksomheden selv kan gå ind og afgøre, at den skal beholde dem i 26 uger. Det er trods alt AF eller aktørerne, der sender de ledige ud i arbejde. En virksomhed kan ikke bare sige: Nu har vi fået 10 mand i virksomhedspraktik, der er lagt op til, at det er i 13 uger, men vi kan selv afgøre, at det er 26 uger eller længere tid. Det er jo ikke det, det går ud på.

Kl. 13.50

Det er netop også lagt ind i arbejdsmarkedsforliget, at der skal holdes øje med, at virksomhederne ikke udnytter billig arbejdskraft. Det er ikke det, vi har ønsket med det her. Vi har sagt, at vi skal have garanti for, at det ikke sker.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det, at en arbejdsløs og en arbejdsgiver kan se hinanden i øjnene for at finde ud af, om det er en

arbejdsplads, der passer den arbejdsløse og omvendt, synes vi er meget fornuftigt. Vi har faktisk selv i vores udspil til ny arbejdsmarkedspolitik lagt an til, at man kan bruge nogle uger på det.

Men det er da sandelig noget andet at give mulighed for at gå helt op til 26 uger, og når man går op til de 26 uger, er det jo bl.a. for at omgå den dom, som gav SiD medhold. Det er jo simpelt hen et forsøg på helt bevidst – det står oven i købet også i udspillet til reformen, og det er jo den tekst, der er gået igen – at sikre sig, at man kan gå uden om overenskomsterne. Derfor vil det kunne udnyttes af arbejdsgiverne.

Jeg siger ikke, at det bliver det. Jeg siger – det er også til hr. Bent Bøgsted – at når man kommer i en situation, hvor private kan gå ind som aktører, så får de jo en dobbeltrolle. Det kan godt ske, man kan forhindre det, og det er også derfor, jeg rejser det nu, men hvis ISS bliver aktør, så har de sandelig da også en mulighed for at kunne sige til den arbejdsløse: Jamen du er da vist meget svag, og du skal have en længere virksomhedspraktik.

Derfor er det da utrolig vigtigt, at vi her under førstebehandlingen og i udvalgsbehandlingen får sat en stopper for de ting, der i hvert fald ifølge teksten gives mulighed for.

Jeg mistænker heller ikke forligspartierne for bevidst at ville sikre, at man kan sende folk ud i 26 uger eller længere i en virksomhedspraktik-ordning uden løn. Men man laver et forlig, som i sin ordlyd giver mulighed for det, og man er i en situation, hvor hele reformen blev skruet sammen i en opgangsperiode, og nu er der altså bare nedgangsperiode.

Det vil sige, at der bliver flere arbejdsløse at vælge imellem, og der bliver flere langtidsledige at tage af. Så bliver der altså også flere gange, hvor man kan sige til en arbejdsløs: Du er et særligt tilfælde, som har behov for en særlig indsats.

Så er det, at spekulationsmulighederne opstår. Det skal der sættes en stopper for, og det skal der gøres, mens vi laver lovgivningen. Det er den proces, vi er inde i nu.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Hr. Ole Sohn var i sit ordførerindlæg inde på de begrænsede muligheder, der var i det første ledighedsår. Det fik hr. Jens Vibjerg til at sige, at der jo var masser af gode ting, hvad der for så vidt også er.

Men grunden til, at folk kan være skuffede ude i Ringkjøbing og Århus Amter, er jo – det vil jeg gerne have om hr. Ole Sohn kan bekræfte – at Venstre, da de var i opposition sagde: Nu regionaliserer vi arbejdsmarkedspolitikken, nu tager vi de penge, der ellers er i centralt hold, og der er en pose penge at dele ud til eksempelvis Ringkjøbing Amt og Århus Amt, og så kan I selv bruge pengene og bestemme, om I vil bruge dem i det tidlige forløb eller i det sene forløb

Det var Venstres politik, før de fik regeringsmagten.

Så grunden til, at folk er skuffede, er måske, fordi der ikke er sammenhæng mellem det, man sagde, da man var i opposition, og nu, efter man er kommet i regering.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Det var vist et af de spørgsmål, der var aldeles på kanten, så det bliver et meget kort svar til hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil sige, at der i den første ledighedsperiode ikke er givet flere reelle nye muligheder, og det må både Socialdemokratiet og Venstre erkende.

De 6 ugers selvvalgt uddannelse har været der hele tiden. Det nye med, at man lægger sit cv ind, hvilket i øvrigt giver enorme problemer – enorme problemer – for mange, specielt ikkefaglærte og lidt ældre, er en anden sag. Det er ikke noget, der er specielt positivt.

Men det er rigtigt, at vi har haft store diskussioner om at lave en tidlig indsats, og der har været bred enighed i Folketinget om, at jo tidligere, man satte ind med kompetencegivende uddannelse, efter/videreuddannelse til folk, specielt ikkefaglærte grupper, desto bedre.

Men nu har vi fået en minister, som tilsyneladende har ret tætte forbindelser til finansministeren, hvor økonomien spiller en større rolle. Ministeren har jo meget åbent sagt, at det her drejer sig om at spare nogle penge, og derfor skal der ikke gives de muligheder i år 1. Og der er jo selvfølgelig tale om en kovending, som S siger, når man snakker i billedsprog, og sådan er det. Det er de politiske forhold, der afgør det.

Kl. 13.55

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så går vi til næste ordfører. Det er hr. Anders Samuelsen.

Anders Samuelsen (RV):

Fra Det Radikale Venstres side kan vi jo kun udtrykke begejstring for de forslag, som vi behandler i dag. Vi står fuldt og helt ved dem, og det skyldes bl.a., at vi mener, at det projekt, som vi arbejder med her i dag, tager fat på nogle af de elementer, som Det Radikale Venstre lagde frem ved vores sommergruppemøde allerede for 2 år siden, altså hvad vi mente, der var behov for af yderligere bidrag til en god og konstruktiv arbejdsmarkedspolitik. Derfor kan det selvfølgelig ikke undre, at vi er glade for at se, at det nu bliver til virkelighed.

For Det Radikale Venstre er udgangspunktet for hele den her diskussion og de tiltag, der lægges op til, og som vi forhåbentlig får vedtaget, en kæmpemæssig udfordring, som ingen partier i Folketinget kan tillade sig at ignorere, og slet ikke, hvis man vil have noget, der bare minder om en social profil.

Virkeligheden er jo ikke den, at hvis vi bare lader stå til, så har vi et velfærdssamfund, som vi kender det i dag, også i fremtiden. Virkeligheden er den, at hvis ikke vi gør noget, har vi et kæmpemæssigt hul i kassen om nogle år, både med hensyn til skatteindtægter og i forhold til de hænder, der er behov for for at kunne have et velfærdssamfund. Så det er den udfordring, vi skal have løst, og det er den udfordring, som nogle partier har taget på sig at ville være med til at løse. Og så er der nogle partier, der har valgt at stille sig udenfor uden at ville løse dem, mens de prøver på at stille sig op og lade, som om det er dem, der har en social profil. Det er overhovedet ikke tilfældet.

Udfordringen består jo i at skaffe, hvad der som sagt svarer til 85.000 ekstra i arbejde inden år 2010. Hvis vi ikke løser den opgave, er der simpelt hen ikke hænder nok, og så er der ikke skatteindtægter nok til, at vi kan have et velfærdssamfund.

Vi går selvfølgelig klart ind for de regelforenklingstiltag, som ligger i udspillet. Det hidtidige system afspejlede i virkeligheden en masse gode viljer, men utallet af ordninger blev i sig selv en form for bureaukratisk hæmsko for de svageste i vores samfund for, at de kunne få en ny chance. Man kan sige det på den måde, at redskabskassen blev så fuld af forskellige redskaber, at ingen sagsbehandler snart til sidst kunne finde ud af at overskue, hvilket redskab der faktisk var det rigtige. Nu laver vi en forenkling, som forhåbentlig giver nogle bedre muligheder.

Et andet og afgørende punkt for Det Radikale Venstre i forløbet har været, at vi sikrede, at de midler, som vi eventuelt kunne spare ved en mere effektiv indsats, en mere målrettet indsats for at få folk så hurtigt som muligt i arbejde, bliver sat af til at få skatten sat ned på arbejde. Den aftale fik vi igennem. Vi fik regeringen til at skrive under på, at de sparede midler skulle gå til det og ikke skulle gå til at finansiere regeringens aldeles uproduktive skattestop.

Så kan man diskutere, om det er meget, meget få midler, der spares her i forhold til, hvad der er behov for for at lave en skattereform med noget slaw i. Men det vigtigste var, at vi fik knæsat det princip, at der nu var fundet penge, og at regeringen derfor var tvunget til at komme med et bud på, hvordan vi kunne få sat skatten ned på arbejde og ad den vej være med til at øge arbejdsudbuddet.

Det har også givet det resultat, at regeringen faktisk langt om længe er kommet med et udspil til, hvordan man kan få sat skatten ned på arbejde. Man kan så diskutere resten af finansieringen ud over de penge, som Det Radikale Venstre har været med til at finde. Men det vigtigste er, at der er blevet sat fokus på det. Der blev på det tidspunkt, da vi lavede forliget her, sat fokus på sammenhængen mellem skat på arbejde og arbejdsudbuddet, så vi dermed kan få taget de skridt, der er nødvendige.

Vi har lagt vores eget udspil frem, og det giver en langt, langt større effekt end det, som regeringens har. De forhandlinger pågår i disse dage sideløbende med de diskussioner, vi nu har i Folketingssalen på det her konkrete område.

Med hensyn til den problemstilling, som er blevet diskuteret en del i løbet af dagen, virksomhedspraktikken og muligheden for at udnytte og misbruge en sådan ordning, så er jeg egentlig rimelig overbevist om, at det er sådan et halmstrå, som f.eks. SF forsøger at gribe efter i et forsøg på at mane et spøgelse frem, som ikke eksisterer i forvejen, men hvis man bare råber højt nok og slår tilstrækkelig meget i bordet, så lyder det jo, som om der er en kæmpemæssig fare. Selvfølgelig er der ikke det i den sidste ende. For hvis hr. Ole Sohn havde læst efter i forliget, kunne han se, at den ledige har en ret til selv at vælge aktør, såfremt der er to eller flere aktører, som er lige gode til at byde.

Da der jo forhåbentlig ikke er nogen ledige, som er interesserede i at blive misbrugt på nogen som helst arbejdspladser, så vil det selvføl-

gelig forhindre en form for misbrug af den her ordning, men det har man tilsyneladende fuldstændig overset fra SF's side.

Et andet element, som også vil modvirke det her – det er jeg fuldstændig overbevist om, også ud fra de erfaringer, jeg havde, inden jeg kom i Folketinget – er, at der heller ikke på arbejdspladserne er en interesse i at have folk gående i længere tid på en dårligere ydelse end den, man har, når man er fastansat. Det kan ingen af dem, der er ansat på virksomheden, være interesseret i. Arbejdsgiverne kan ikke være interesseret i at få det dårlige image på sig, og de vil jo i øvrigt heller ikke blive benyttet som aktører og som spillere fremover af andre, hvis de leverer en så dårlig vare.

Kl. 14.00

Derfor er det i bund og grund et kæmpemæssigt spøgelse, som SF forsøger at mane frem, men som ikke har noget hold i virkeligheden. Et eller andet skal man jo finde på at råbe ulven kommer over for, når nu man ikke selv har været villig til at tage del i det ansvar, der ligger i at sikre, at vi også har et velfærdssamfund om 10 år. Den her arbejdsmarkedsreform er et bidrag til det, et forholdsvis lille bidrag, men det er dog et skridt i den rigtige retning, og derfor støtter Det Radikale Venstre det selvfølgelig.

Søren Søndergaard (EL):

Overskriften på de fem lovforslag, som vi behandler her, er: Flere i arbejde. Det må siges at være god timing, for vi står jo i en situation, hvor arbejdsløsheden efter 8 års konstant fald nu igen er stigende. Fra januar 2002 til januar 2003 kom der 20.000 flere arbejdsløse til, og der vil komme flere i løbet af året, hvis man skal tro det, som de regionale arbejdsmarkedsråd forudsiger.

Der er altså brug for politiske initiativer for at få flere i arbejde. Men efter gennemlæsning af de mange siders lovforslag og bemærkninger må i hvert fald jeg konstatere, at partierne bag det opreklamerede arbejdsmarkedsforlig har bevaret deres ubændige tiltro til, at pisk til de arbejdsløse er det, der skal til for at bringe flere i arbejde.

Jeg sagde det under behandlingen af den første byge af lovforslag i efteråret, og jeg vil gentage det her: Forliget om flere i arbejde handler ikke om at få flere i arbejde, men om at få flere til at stå til rådighed for et arbejdsmarked, der i øvrigt ikke står til rådighed for dem. Der er efter vores mening tale om et illusionsnummer, som dækker over, at regeringen og Dansk Folkeparti

har en fælles bestræbelse for at få sænket satsene for den ene gruppe af arbejdsløse efter den anden.

I den her omgang handler det bl.a. om de kontanthjælpsmodtagere, der har særlig store boligudgifter eller forsørgerudgifter. Med lovforslaget, det er L 191, skal hjælpen til disse mennesker ikke længere være behovsbestemt, men fastsat ud fra et lønligt håb om, at udsigten til fattigdom kan bringe de berørte personer i arbejde. Det er her værd at hæfte sig ved bemærkningerne til lovforslaget:

»Loftet over ydelser til kontanthjælpsmodtagere har to formål: At sikre at det samlede rådighedsbeløb for kontanthjælpsmodtagere så vidt muligt altid er lavere end rådighedsbeløbet ved almindeligt arbejde også på lavtlønsområdet og herved sikre, at der er økonomiske incitamenter til at tage arbejde.«

Men hvad er så det andet formål? Det var jo kun ét formål. Det fremgår ikke af bemærkningerne, men det vil selvfølgelig heller ikke se alt for kønt ud på tryk ligefrem at skrive, at formålet er at spare penge på de nedsatte ydelser og øge konkurrencen på løn i lavtlønsjobbene.

En anden gruppe, som får et tryk nedad i denne omgang, er de unge kontanthjælpsmodtagere. Hvis de ikke er i stand til at følge et uddannelsesstilbud, og det vil sige ikke er særlig uddannelsesparate eller -egne og dropper ud, eller hvis de ikke kommer ud af kontanthjælps-systemet efter 9 måneder, så falder hammeren, og kontanthjælpen skæres ned til SU-niveau. For en herboende under 25 år betyder det næsten 1.000 kr. mindre om måneden. Jeg vil godt fastholde, som jeg gjorde i min polemik med hr. Lars Barfoed, at sammenligningen mellem kontanthjælp og SU er hen i vejret. Er man på SU, har man trods alt mulighed for at supplere op med arbejde og lån. Og jeg tror ikke, at regeringspartierne, og det blev jo også bekræftet, er indstillet på, at de unge kontanthjælpsmodtagere skal have lignende muligheder.

Jeg vil også godt hæfte mig ved forslaget om kommunernes udvidede adgang til at erstatte kontanthjælp med ægtefællertilæg, det såkaldte forkældetillæg. Hvor det før var en mulighed for den ene part i et kontanthjælpsægtepar at sige fra over for at stå til rådighed i en periode, bliver det nu op til kommunerne at dømme folk ude. Kommunerne får rigtig gode muligheder for at skønne, at der er penge at spare. For den enkelte er det jo til at tage og føle på, hvis kon-

tanthjælpen på 10.859 kr. erstattes af et forsørgerstillæg på 2.542 kr.

Kl. 14.05

Når jeg har gjort så meget ud af forslagene om nedsatte ydelser, er det med to begrundelser: For det første fordi nedsatte ydelser i sig selv efter vores mening er asociale. Uanset om det er 100 eller 100.000, der bliver ramt, vil vi gå imod disse forslag med næb og kløer.

For det andet fordi de nedsatte ydelser for afgrænsede grupper har betydning langt ud over de direkte berørte menneskers rækker. Vi har allerede fået mange eksempler på, hvordan argumentationen om økonomiske incitamenter til at arbejde griber om sig. Hvorfor skulle argumenterne f.eks. ikke også kunne bruges til at sætte dagpengene ned eller aftrappe dem over en periode? Spørg bare det ene regeringsparti, så vil svaret være klart.

Nok så vigtigt er det at fremhæve, at nedsatte ydelser skaber grundlaget for, at ikke mindst de mennesker, der i dag arbejder på typiske ufaglærte lavtlønsområder, kan se frem til at skulle konkurrere om jobbet med folk, der er villige til at arbejde for en hvilken som helst løn, for slet ikke at tale om den trussel mod de lavtlønnede, som udgøres af sort arbejde. Det er en ganske anselig trussel.

I forbindelse med truslen mod det overenskomstdækkede organiserede arbejdsmarked har forligspartierne jo også taget endnu et stort skridt i retning af det, som engang blev kaldt det tredje arbejdsmarked, hvor helt ordinært arbejde bliver udført, uden at folk får løn for det.

Den udvidede adgang til virksomhedspraktik er nok den mest omfattende forringelse i lovpakken. Det er ikke for ingenting, at beskæftigelsesministeren, da forliget om flere i arbejde blev fremlagt, netop fremhævede virksomhedspraktikken som et forslag, der skulle forhindre SiD i at kræve ordinær løn til mennesker, der udfører ordinært arbejde. Det bliver slut nu, hvis forslaget om virksomhedspraktik bliver gennemført i sin nuværende form.

Jeg ved ærlig talt ikke, hvor Socialdemokraterne var henne, da den del af forliget faldt på plads. Men jeg ved, at det vil føre til store problemer for fagbevægelsens muligheder for at forsvare medlemmernes ret til en ordentlig løn og anstændige arbejdsforhold.

Hvis der er nogle af Arbejdsmarkedsudvalgets medlemmer, som endnu ikke har nået at læse henvendelsen fra RBF, RestaurationsBranchens Forbund, om de problemer, som de kan se

for sig for de mennesker, der arbejder i hotel- og restaurationsbranchen, så synes jeg, man skal gøre det, før man er alt for skråsikker om virkningen. Jeg ser i hvert fald frem til – det vil ske i forbindelse med udvalget – at vi får ministerens svar på de 66 spørgsmål, som RBF har stillet i forbindelse med henvendelsen.

Det sidste element i lovpakken, jeg vil fremdrage her, er spørgsmålet om andre aktører i beskæftigelsesindsatsen. Det problematiske ved det er ikke, at AF og kommunerne kan samarbejde med andre aktører. Det sker jo også allerede i dag. Det interessante er, at det nu med vold og magt skal have et bestemt omfang. Det bliver simpelt hen et krav som led i kontraktstyringen.

Samtidig skal den såkaldte udfordringsret nu også gælde på beskæftigelsesområdet. Er det fleksibilitet? Efter vores opfattelse: nej. Er det kontrol og bureaukrati? Efter vores opfattelse: ja.

Jeg synes, at forslagsstillerne skal kigge på høringsvaret fra kommunerne, som siger præcis det, jeg har sagt her, om end med lidt andre ord.

Afslutningsvis vil jeg godt understrege behovet for, at vi får stoppet den stigende arbejdsløshed. Men det sker bare ikke ved at genere de arbejdsløse, men ved at sætte arbejde i gang. Lad mig bare komme med ét eksempel: byggeriet. I løbet af de sidste år er arbejdsløsheden for bygningsarbejdere steget med 4.800 personer.

I den forbindelse har BAT-Kartellet, byggeriarbejdernes kartel, lavet et idékatalog med syv gode og let gennemførlige forslag til øget byggeri og vedligeholdelse. Det vil med statsgaranti føre til flere i arbejde. Det vil oven i købet for befolkningen som helhed føre til forbedret velfærd og mindre boligmangel.

Det samme kan man jo ikke sige om de foreliggende lovforslag, som Enhedslisten derfor desværre under ingen omstændigheder kan støtte.

Kl. 14.10

Tove Videbæk (KRF):

Kristeligt Folkeparti er med i arbejdsmarkedsforliget »Flere i arbejde«, og det er vi godt tilfredse med. Forslagene L 190 til L 194 er en del af den aftale, og »Flere i arbejde« er et enstrengt arbejdsmarkedsystem, som vi tror kan være med til at forenkle og gøre hele dette område mindre bureaukratisk.

»Flere i arbejde« indeholder nogle tiltag, der betyder, at en række mennesker får skåret i omfanget af deres overførselsindkomster. Kristeligt

Folkeparti er principielt enig i, at det er problematisk, at det for nogle kontanthjælpsmodtagere ikke kan betale sig at tage et lavtlønsjob. Denne situation kan være med til at fastholde personer på passiv statsforsørgelse. Det er ikke værdigt hverken for modtageren eller for de personer, der over skatten er med til at betale for det.

Kristeligt Folkeparti vil gerne være med til at få flere i arbejde, for deltagelse i arbejdsfællesskabet giver selvværd og netværk, som er centralt for det enkelte menneske. Kristeligt Folkeparti vil dog nøje følge udviklingen med de personer, som får skåret i overførselsindkomsten, for at sikre, at dette tiltag ikke får utilsigtede effekter.

For Kristeligt Folkeparti vil ikke være med til at forringe svage menneskers levevilkår generelt, og derfor vil vi være meget opmærksomme og reagere, hvis der er mennesker, der urimeligt kommer i klemme. Men vi vil gerne være med til at give incitament, der bevirker, at folk forlader den passive forsørgelse og kommer ind på arbejdsmarkedet.

Vedrørende Beskæftigelsesrådet og de regionale arbejdsmarkedsråd er der kommet høringsvar fra bl.a. den kristelige fagbevægelse, som finder, at det er besynderligt, at Kristelig A-kasse, som har 155.000 medlemmer, overhovedet ikke bliver repræsenteret hverken i Beskæftigelsesrådet eller i de regionale arbejdsmarkedsråd, mens f.eks. Ledernes Hovedorganisation, som i denne forbindelse kun repræsenterer 80.000 medlemmer, altså kun godt halvt så mange, ifølge lovforslaget skal have en repræsentant med i Beskæftigelsesrådet og en repræsentant med i de regionale arbejdsmarkedsråd. Jeg må sige, at det synes jeg også virker besynderligt.

Vedrørende handicappedes adgang til arbejdsmarkedet har De Samvirkende Invalideorganisationer i sit høringsvar nævnt, at der bl.a. er et problem i forbindelse med befordringsgodtgørelse for personer i skånejob. Hvis de pågældende handicappede personer ikke kan få tilkendt en invalidebil og ikke kan køre i en almindelig, så har de et temmelig stort problem, hvis de ønsker at arbejde og passe et skånejob. For dels giver den individuelle handicapørsel ikke mulighed for kørsel til og fra erhverv, dels skal de så for at komme på arbejde ofte bruge taxa eller privat vognmand. Udgifterne til deres transport til og fra arbejde vil da langt overstige det, som man kan synes er rimeligt i forhold til deres indtjening på skånejobbet. Så dette område bør vi nok også kigge lidt ekstra på.

DSI kommenterer også, at den påtænkte udvidelse af isbryderordningen til 1 år er meget positiv, idet det første job er det sværeste at få, også for mennesker med handicap.

Vedrørende aktivering er vi i Kristeligt Folkeparti godt tilfredse med, at man nu foreslår at stoppe den meningsløse, udsigtsløse aktivering. Både i medier og via breve til Arbejdsmarkedsudvalget og Socialudvalget har vi set adskillige eksempler på dette i årenes løb. Mange arbejdsløse er i årenes løb blevet trukket igennem meningsløs og ydmygende aktivering, og det skulle der med dette forslag blive sat en stopper for.

Der vil herefter blive en langt mere aktiv og tættere opfølgning af den enkelte ledige, nemlig hver tredje måned. Dette skulle sikre, at alle ledige får hurtigere feedback også på jobsøgnings tiltag og ikke som tidligere så nemt kunne komme til at sidde fast i systemet. Målet med denne reform er jo helt klart, at alle skal hurtigere og helst direkte i arbejde.

I reformen »Flere i arbejde« er der også indtænkt en ny og moderne job- og cv-bank. Vi tror, at også dette initiativ vil være en stor fordel for både arbejdsledige og virksomheder, og det er klart, at de, som ikke er verdensmestre i at behandle en computer, naturligvis skal have og vil få den hjælp, de har brug for, til at få dette klaret.

Kl. 14.15

Andre aktører vil også herefter få lov at komme ind og hjælpe med at få ledige i arbejde og hjælpe virksomhederne med at finde den arbejdskraft, som de har brug for. Det ved vi har været meget bureaukratisk og meget besværligt. Ofte er virksomheder, som gerne vil ansætte folk, også personer med andre problemer end arbejdsledighed, blevet sendt fra det ene kontor til det andet uden at få konkret hjælp og vejledning. Virksomhederne har spildt en masse tid, de offentlige kontorer ligeså, og de ledige med andre problemer end ledighed er ofte blevet ladet i stikken. Hele dette område skulle nu med dette lovforslag blive en anelse lettere og enklere at finde rundt i.

Der er mange andre positive elementer i reformen »Flere i arbejde«, og Kristeligt Folkeparti kan fuldt ud tilslutte sig det samlede lovkompleks, og vi ser frem til at få det ud og fungere i virkeligheden.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Vi lægger med reformen først og fremmest op til at forenkle og harmonisere reglerne for visitati-

on, kontakt, forløb, formidling, aktivering, rådgivning og sanktion. Indsatsen vil fremover ske med udgangspunkt i den enkelte ledige.

Med forslagene har vi skabt et brækjern, så vi kan få de svage ledige ind på arbejdsmarkedet, uden at det volder virksomhederne unødigt besvær, og uden at lønmodtagerne behøver at frygte for løntrykkeri eller jobfortrængning.

Vi vil i indsatsen lægge vægten på individuel og målrettet jobsøgning samt på enkle og aktive tilbud til de ledige. Der indføres et krav om, at der gennem hele ledighedsforløbet skal være personlig kontakt til den ledige mindst hver tredje måned, også i kommunerne. Ingen må opgives.

Som flere ordførere har påpeget, forenkles de nuværende 32 ordninger og redskaber, så der fremover bliver tre: et for vejledning og opkvalificering, et for introduktion til arbejdspladsen og virksomhedspraktik og et for en løntilskudsordning. Det er smidigt, det er enkelt, og det er til at have med at gøre.

»Flere i arbejde«-reformen er robust. »Flere i arbejde« kan bære, og »Flere i arbejde« er overskuelig. Målet er at skaffe 87.000 flere i arbejde inden 2010 ifølge vores målsætning. Det kan selvfølgelig ikke nås i ét hug. Aftalen her er første skridt på vejen. I den kommende tid skal vi se på, hvordan vi med andre virkemidler kan få flere i arbejde: lavere skat på arbejde, mindre sygefravær, bedre incitamenter for de ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet, bedre muligheder for, at handicappede kan komme i job, færre barrierer i form af samspilsproblemer mellem forskellige offentlige ydelser. På nogle af disse områder vil jeg komme igen til forligskredsen og foreslå, at vi drøfter, hvad vi kan gøre sammen for at løfte opgaven.

Jeg er glad for, at vi nu i fællesskab skal slå de sidste søm i gennemførelsen af vor brede aftale fra efteråret. Det giver den nødvendige stabilitet og ro om beskæftigelsespolitikken, og jeg ser også frem til at arbejde sammen med Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg om at føre disse forslag igennem de videre behandlinger til en endelig vedtagelse inden sommerferien.

Beskæftigelsen har, som flere ordførere har været inde på, været faldende siden sidste halvår 2002. Faldet er udtryk for den afmatning, der sker i økonomien i øjeblikket, og det bekymrer naturligvis også regeringen, som det gør alle andre. Afmatningen er blevet forstærket af usikkerheden omkring de internationale konjunkturer især i relation til Irakkrisen. Det forventes

dog, at investeringslysten og forbruget internationalt vil stige igen, når denne krig er overstået, og derfor forventer vi stadig, at der senere på året vil ske en konjunkturvending.

Man kan ikke sige, at udviklingen er kommet bag på os. Vi har i den seneste konjunkturvurdering regnet med en faldende beskæftigelse og stigende ledighed. Men som jeg sagde, forventer vi, at udviklingen er midlertidig, således at den økonomiske aktivitet vil begynde at tage til i løbet af andet halvår af 2003. Men det er selvfølgelig klart, at hvis det viser sig, at der er en varig konjunkturedgang, må vi så, når krigen er overstået og vi kan danne os et sikkert skøn, naturligtvis tage de fornødne initiativer.

Kl. 14.20

Det nuværende fald i beskæftigelsen øger udfordringerne set i forhold til det ambitiøse mål omkring beskæftigelsen i forbindelse med 2010-planen, men jeg synes, at vi har sat ind på de rigtige fronter.

Den stigende ledighed kan håndteres med de redskaber, som arbejdsmarkedspolitikken rummer.

Den reform, vi taler om her, har bl.a. medført større regional frihed i tilrettelæggelsen af indsatsen, øget inddragelse af andre aktører, hvilket øger muligheden for at inddrage ny og specialiseret viden i forhold til forskellige ledighedsgrupper, fleksibel aktivering, der ikke længere skal leve op til et bestemt kvantitativt krav, men derimod tilpasses den enkeltes og arbejdsmarkedets behov, intensiveret kontaktforløb med fokus på jobsøgning, vejledning og jobformidling og bedre jobmatchmuligheder med Jobnet.dk.

Der er desuden afsat ekstra midler til arbejdsmarkedspolitikken i et tilstrækkeligt omfang, og det betyder, at indsatsen over for den enkelte ledige ikke forringes, hvis der sker en stigning i ledigheden.

Der er rejst nogle spørgsmål under debatten her, bl.a. spørgsmålet om andre aktører. Det ser jeg nu frem til at vi kan få afklaret under udvalgsbehandlingen, for de andre aktører får jo deres opgave i forbindelse med et udbud og i forbindelse med en aftale, der skal laves omkring, hvilke opgaver der skal løses.

Det fremgår, at flere ordførere har den opfattelse, at en aktør bare kan bevæge sig uden for det område, den pågældende har vundet et udbud på, og det er naturligvis forkert. Det skal være inden for den aftale, som er truffet, enten i form af et landsdækkende udbud eller et regionalt udbud.

Så vil jeg sige til hr. Ole Sohn, som rejste nogle spørgsmål: Det, der er overskriften på reformen her, er at finde den korteste vej fra ledighed til job. Det er det, vi har gjort et forsøg på.

Og det, der selvfølgelig er beskæftigelsespolitikens store dilemma, er: Hvordan finder vi de mennesker, som, hvis vi ikke gør noget, risikerer at havne i langtidsledighed? Det er jo det dilemma, som vi arbejder med, og som vi prøver at give et svar på i »Flere i arbejde«.

Så vil jeg sige, at vi jo har konstateret, at der er nogle barrierer på arbejdsgiverside, og at der findes nogle barrierer på lønmodtagerside, som vi prøver at gøre op med i »Flere i arbejde«.

Den barriere, der nok er på arbejdsgiverside, er, at det nok er besværligt at få de her mennesker ind på virksomhederne; så kommer der en konsulent fra kommunen, så kommer der en konsulent fra arbejdsformidlingen osv., og vi skal udfylde papirer, og fri os fra det.

Det medfører en vis uvilje mod de ordninger, der er, og der tror jeg, at vi med den forenkledede redskabsvifte muligvis kan få inddraget en større kreds af små og mellemstore virksomheder i at løfte denne her opgave.

Så har vi også prøvet at imødegå den frygt, der findes på lønmodtagerside, for, at det, vi foretager os her, er at bringe nogle løntrykkere ind på virksomheden, eller at der er en risiko for, at man fortrænger almindelige job ved at få folk ind i virksomhedspraktik eller med tilskud, eller hvad det nu måtte være for en ordning.

Og det er her, vi ved virksomhedspraktikken jo har sagt: Nu kan det kun ske i en begrænset periode, der skal være et perspektiv i, at den pågældende kommer ind, det kan ikke gøres til en permanent ordning. Vi har ladet de sociale råd kigge over skulderen, ved at man skal orientere om, hvordan man bruger det her instrument, fordi der selvfølgelig i tidens løb har været nævnt en række skrækelige eksempler på, hvordan man har konverteret ordinære job til job med tilskud.

Man må sige, at i reformen her er der gjort det forsøg at prøve at imødegå eller overvinde de to barrierer, som findes, for at vi kan få flere hjulpet ud på virksomhederne, dels det er besværligt-barrieren på arbejdsgiverside, og dels må vi gøre opmærksom på, at vi ikke fortrænger job, at det ikke er permanente stillinger, vi opretter. Det har været tanken med det. Jeg synes, vi har fundet en fornuftig løsning på det her.

Kl. 14.25

Jeg ser frem til at besvare de mange spørgsmål, som jeg kan forstå der vil blive stillet til denne her reform. Vi har en god sag at forsvare, og det ser jeg frem til.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Det er jo dejligt at høre, at ministeren er tilfreds, og så må vi se, om ikke også hele forligskredsen kan blive tilfreds.

Jeg skal afslutningsvis takke for de bemærkninger, som ministeren kom med her.

Men i forhold til den diskussion, der har været her i salen om ægtefællestillæg, vil jeg gerne have, at ministeren kan bekræfte den udlægning, som jeg kom med i mit indlæg, om, at det, vi har lavet her, ikke er sådan, at kommunerne kan fratage dem deres kontanthjælp ved at give ægtefællen et ægtefællestillæg, men at det er et tilbud til familien, at de kan vælge at tage det ægtefællestillæg. Hvis det er sådan, at man oprettholder, at man står til rådighed og gør det, man skal i forhold til jobplanen, kan der ikke blive tale om, at man kan fratage dem kontanthjælpen på dette grundlag.

Så er der yderligere i forhold til vores aftale et par punkter; det er de forsøgsmidler på 30 mio. kr., der er afsat for at sammentænke nogle ting. Der skal jeg bede om, at det, når man er fremme ved, hvordan man kan gøre det, bliver forligskredsen, der godkender spørgsmålet om, hvordan indsatsen skal være her, hvordan de 30 mio. kr. skal bruges.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

To ting: Først omkring den voksende ledighed, og hvornår man skal gribe ind. Der tror jeg altså, man må konstatere, at der er vi ikke enige. Vi mener, at der skal gribes ind langt tidligere. I en nedgangstid som nu bør man ikke vente, til det bliver bedre tider, der bør man gribe ind med det samme med efteruddannelse.

Det, der kaldte mig herop, var et spørgsmål om virksomhedspraktik. Jeg anerkender fuldt ud – og det var en af de ting, som jeg også sagde i ordførerindlægget – at der er foretaget en forenkling. Det har været en pestilens for mange arbejdsgivere, at der har været et hav af konsulenter, et hav af papirer, som skulle udfyldes, for at man kunne gøre noget, og det afholdt mange fra at gøre noget. Men det er altså ikke en fordel, i hvert fald ikke set med en arbejdsløs' øjne, at man nu kan komme ud i en virksomhedsprak-

tikordning i et halvt år. Ministeren fik det nærmest formuleret sådan, at nu kan man kun komme ud i et halvt år. Det er faktisk en meget forlænget periode, man har lavet.

Så lang tid tager det simpelt hen ikke for en arbejdsløs og en arbejdsgiver at se hinanden i øjnene for at finde ud af, om det her er noget, de kan bruge.

Jeg vil gerne have ministeren til at bekræfte: Skal det, ministeren sagde, forstås sådan, at det, at der skal være et perspektiv med virksomhedspraktikordningen, er, at arbejdsgiveren skal garantere en ordinær beskæftigelse efter det virksomhedspraktikophold?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil gerne bekræfte hr. Bjarne Laustsens spørgsmål. Det er naturligvis klart, at hvis man står til rådighed, kan kommunerne ikke benytte denne her ordning, og derfor er det jo kun et spørgsmål om at give de mennesker, som ikke står til rådighed, en mulighed for at komme over på en ordning, der er i overensstemmelse med gældende regler.

For så vidt angår spørgsmålet om de afsatte 30 mio. kr., vil jeg sige, at der i forslaget til lov om aktiv beskæftigelsesindsats er givet en hjemmel til at igangsætte forsøgsaktiviteter med samarbejdsrelationer mellem arbejdsformidlingen og kommunerne, og det er altså i overensstemmelse med aftalen.

LAR vil på sit møde den 27. marts skulle drøfte principperne for udmøntningen af 30-mio.-kr.s-puljen, så dermed mener jeg, at vi får de relevante synspunkter repræsenteret.

Til hr. Ole Sohn: Jeg vil godt sige, at det jo ikke automatisk er 13 uger, det er *op til* 13 uger. Jeg håber da meget, at det vil være sådan, at nogle bare behøver 2 uger for ligesom at få det afklaret; nogle behøver 8 uger, nogle måske 13 uger. Men vi ved jo også, at der måske hos nogle dukker nogle problemer op, som viser sig midt i et praktikforløb, der vil gøre det nødvendigt at forlænge det. Det kunne f.eks. være, hvis den pågældende havde et alkoholproblem, der ikke var afsløret i begyndelsen, at man så fik mulighed for at tage hånd om det.

Kl. 14.30

Så det er ikke et spørgsmål om 13 uger. Jeg håber da inderligt, at de fleste vil kunne klare sig med en kortere periode, men der er altså

nogle, for hvem det er nødvendigt med 13 uger, muligvis 26 uger.

Når jeg siger, at der skal være et perspektiv i den virksomhedspraktik, skal målet selvfølgelig være, at de pågældende kan komme i et normalt overenskomstmæssigt dækket, lønnet job. Der ligger ikke nogen egentlig garanti i det, men man kan dog heller ikke bare få det forlænget. Det er jo der, jeg mener, styrken ligger i det her. Det er jo ikke sådan, at man så kan sige: Nej, vi må tænke lidt mere.

Her skal der være et perspektiv på forhånd, og der kan man have aftalt: Du prøver i 3 uger. Erfaringen viser jo, at mange, der får lov til at komme ud og vise, hvad de kan, kommer ind og får et ordinært job.

Så jeg mener, at det, vi har foreslået, og det, vi er blevet enige om her, er meget afbalanceret.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil bare bede ministeren om at bekræfte, at det er op til kommunen at skønne, om folk står til rådighed, før man tager stilling til, om de skal på det såkaldte forklådetillæg.

Og jeg vil også bede ministeren om at bekræfte, at den store forskel fra i dag og til, når loven træder i kraft, er, at de mennesker, der i dag undlader at deltage i den aktivering, kommunen pålægger dem, får midlertidigt skåret i deres kontanthjælp, hvorimod de mennesker, der sættes på forklådetillægget, får permanent reduceret hjælp.

Kan ministeren ikke bekræfte, at det, jeg har sagt her, er fuldstændig korrekt, og at der derfor ligger et voldsomt incitament – nu forstår jeg, at regeringen i øvrigt lægger meget vægt på økonomiske incitamenter – hos kommuner i økonomiske vanskeligheder, og dem bliver der jo flere og flere af, til at flytte folk fra at få ti tusinde et eller andet ned til at få to tusinde et eller andet kroner?

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg skal takke for ministerens svar vedrørende ægtefælletillægget. Det er nok noget, vi vil få præciseret under udvalgsarbejdet, hvor vi vil bede om at få en skriftlig tilkendegivelse, men ministerens udlægning lever fuldstændig op til det, som vi har aftalt, så jeg er tilfreds med det svar.

Men jeg er til gengæld lidt ked af det, for den 27. marts er jo i dag, og derfor sidder man i et

andet lokale et andet sted i byen og snakker om, hvordan de 30 mio. kr., som vi har været med til at afsætte, kan bruges. Skal jeg forstå ministerens svar således, at den sag ser vi ikke mere til, og at det har man bestemt andetsteds? Det skal jeg så beklage.

Det spørgsmål om de 6 ugers selvvalg ligger mig også stærkt på sinde. Det har også være diskutert blandt ordførerne her i dag, om der er en reel forbedring det første år. Det mener jeg at der er, for vi laver muligheden for 6 ugers selvvalgt uddannelse plus 6 uger på en handleplan.

Det, jeg var inde på i mit ordførerindlæg, var, om vi så kan være sikre på, at det rent faktisk kan lade sig gøre at gennemføre det ude på erhvervsskolerne, på AMU-centrene, for vi oplever, at der er lofter og kvoter osv. for at gennemføre de her ting. Der er det altså vigtigt, for at vores aftale kan få succes, at der også er plads til at gennemføre de aktiviteter ude på uddannelsesstederne.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Vedrørende ægtefælletillægget vil jeg gerne sige, at det her jo er et forsøg på at afskaffe nogle af de fælder, der findes, hvor vi forhindrer mennesker i at komme ud på arbejdsmarkedet, for på grund af de eksisterende regler vil det i mange tilfælde være urealistisk, at man kan få job til de lønninger, som ville kræves.

Kl. 14.35

Derfor har vi lagt loft over kontanthjælpen, og derfor har vi fremsat forslaget om begrænsninger i kontanthjælpen for de unge under 25 år, for når vi ved, hvordan fremtidens arbejdsmarked bliver, ser vi ikke noget beskyttelseshensyn i, at det skal kunne betale sig at afvise et uddannelsesstilbud for at gå på kontanthjælp.

Med hensyn til ordningen med ægtefælletillægget vil jeg bare gentage det, jeg sagde før – nu taler vi jo om arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere – nemlig at hvis de mennesker ikke står rigtig ægte til rådighed, så vil det være en mulighed for dem at komme på denne her ydelse.

Jeg vil godt sige, at det er lidt sørgeligt, så lidt tillid hr. Søren Søndergaard har til kommunerne, for han tror, at det her vil være et voldsomt kassetækningsincitament, men personer med store begrænsninger i arbejdsevnen vil slet ikke være omfattet af bestemmelsen her. Den er derfor ikke et alternativ til førtidspension eller så-

dan nogle ting. Anvendelsen af bestemmelsen udelukker ikke, at en person senere kan komme tilbage og stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet.

Så jeg deler slet ikke den bekymring, hr. Søren Søndergaard nærer i denne her forbindelse; tværtimod tror jeg, at den vil kunne hjælpe til en afklaring. I hvert fald kan man sige, at arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere, der ikke står til rådighed, altså ikke er berettiget til kontanthjælp.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 195: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension med flere love. (Valgfrihed i SP-ordningen).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 13/3 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Dette forslag giver lønmodtagerne frit valg med hensyn til placering af deres SP-bidrag andre steder end hos ATP.

SP – hvad er det for en størrelse? Det er den linje, der står nederst på 3,2 millioner lønmodtagers lønseddel. Der står: 1 pct. SP-bidrag, og det er den særlige løvbundne pensionsopsparing, som blev indført for nogle år siden. Debatten i dag handler om, hvad der sker med disse penge, når arbejdsgiveren har trukket dem fra lønnen. Hvor bliver de af?

Regeringen har jo taget det første skridt til at finde pengene, og det skete, dengang SP-skatten blev afskaffet og omlagt til en egentlig pensionsopsparingsordning. I den forbindelse vil jeg gerne fastslå målene for en liberal pensionspolitik.

For det første skal det være muligt, at flest muligt sparer op til deres alderdom; for det andet skal opsparingen give det størst mulige afkast; for det tredje skal den samlede opsparing i samfundet øges; og for det fjerde skal flest muligt have indflydelse på anbringelsen af deres pension. Frit valg er en form for udvidelse af vort demokrati.

Kl. 14.40

De samlede pensionsmidler udgør omkring 1.400 mia. kr. De 400 mia. kr. er anbragt i de private pensionsordninger, pensionsforsikringselskaber og banker, hvor borgerne har en vis indflydelse på investeringerne, men de sidste 1.000 mia. kr. er bundet i de løvbundne ordninger som ATP, SP, LD og i de nye arbejdsmarkedspensioner, og her er spørgsmålet, hvordan man som lønmodtager øver indflydelse disse steder. Det føler Venstre er et stort og påtrængende spørgsmål. Er disse penge under demokratisk kontrol? Er de mange milliarder kroner ikke nærmere overladt til nogle få håndfulde bestyrelser, som – selv om de er nok så kompetente og erfarne – er en betydelig magtfaktor, en magt, som endda bygger på borgernes egne penge?

Det er jo derfor, frit valg-ideen er kommet på banen. Det er en måde at videreudvikle vort demokrati på. Man kan som borger så at sige stemme med fødderne. Er man ikke tilfreds med duften i bageriet, så kan man skifte bageri. Vi har indført frit valg, når det gælder ældrepleje, plejehjem, daginstitutioner, børnepasning, skoler, hospitalsbehandling, høreapparater osv. Frit valg indgår i den kulturrevolution, regeringen har sat i gang.

Dette forslag vil give os mulighed for fra 1. januar 2005 at flytte vort SP-bidrag til forskellige former for investeringspuljer, til et andet pensjonselskab eller til bankens ordninger.

ATP skal holde snor i, at dette sker forsvarligt, så pengene så at sige ikke forsvinder ud i den blå luft – man kan altså ikke gå ned til sin cykelsmed og bede ham om at placere pengene – og ATP skal sørge for, at der er snor i SP-opsparingen, også når den skifter hænder mellem flere forskellige pensjonselskaber.

Venstre vil gerne understrege, at dette er et tilbud – man kan fortsat vælge at lade sine penge stå hos ATP – og vi gør os ingen illusioner